Է. ՏԱՐԻ 1805   ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 12 ԱՐԱՑ 4382 – Հ. Տ. 19 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1890 – Ն. Տ. 31 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1890 – ՀԻՃՐ. 9 ՃԷՄԱԶԻԷԼ ԱԽԸՐ 1307   ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԻՆ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه ده غلطه ده نورادونکیان خانده آرهولك
غزته سی اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	160
» » Վեցամսեայ	80
» » Եռամսեայ	40
Գաւառաց » Տարեկան	200
» » Վեցամսեայ	100
Օտար երկիրներէ տարեկան ֆրանք	56
» » վեցամսեայ	30

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 19 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՓԱՌՆԷԼԵԱՆ ՑԱՆՑՆԱԺՈՂՈՎՈՅ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Փէլ Մէլ Կազէթ կը ծանուցանէ թէ Փառնէլեան դատական Ցանցնաժողովոյ տեղեկագիրն հրատարակութեան պիտի յանձնուի խորհրդարանին գումարումէն յառաջ։ Այս տեղեկագիր, ինչպէս յայտնի է, վճռագիրն է այդ բացառիկ դատարանին, որ գրեթէ ամբողջ տարի մը զբաղեցաւ քննելու Թայմզի կողմէ Պ. Փառնէլի և իռլանտական կուսակցութեան գլխաւոր անդամոց դէմ ուղղեալ ամբաստանութիւններն, որով զանոնք մասնանիշ կ'ընէր իբրեւ մեղսակից իռլանտացի քաղաքական ոճրագործներու։

Արդ, Ցանցնաժողովն, իւր տեղեկագրով, կը մերժէ Պ. Փառնէլի մեղսակցութեան վերաբերեալ ամբաստանութիւնները, զորս Թայմզ հիմնած էր ինքնասպան Փիկօթի յերիւրած նամակներուն վրայ։ Բայց Ցանցնաժողովը խիստ խօսքերով կը պախարակէ Իռլանտական Ազգային Դաշնակցութեան անդամոց ընթացքն և իռլանտական լրագրութեան լեզուն, որք Իռլանտայի մէջ հողագործական և ինքնօրինական յուզումն յառաջ բերած և արծարծած են։

Պ. Փառնէլի լրագիրն ալ, Տըպլինի Ֆրիմէնս Ճըրնըլ, կը ծանուցանէ իւր կողմէ թէ Փառնէլեան դատական Ցանցնաժողովոյ տեղեկագիրն յանձնուած է Երեսփոխանաց ժողովոյ ատենապետին, և խորհրդարանը բացուելուն պէս, Երեսփ. ժողովոյն պիտի մատուցուի առաջարկ մը՝ յայտարարող թէ Փիկօթեան սուտ նամակաց Թայմզի մէջ հրատարակումն երեսփոխանաց խորհրդարանական առանձնաշնորհմանց ծանր բռնաբարում մ'է։

Եթէ այս առաջարկ քուէարկուի, Թայմզի անօրէնք կը հարկադրի խորհրդարանին առջեւ ներկայանալով ներում խնդրել Պ. Փառնէլի դէմ իւր հրատարակութեանց համար։ Բայց հաւանական է որ կառավարութիւնն, Ցանցնաժողովոյ տեղեկագրոյն նպաստաւոր կէտերուն վրայ յենլով, իւր ազդեցութիւնն ի գործ դնէ՝ այդ դատն հարկէն զերծ կացուցանելու համար իւր քաղաքականութեան պաշտպան թերթն, զԹայմզ։

Դատական Ցանցնաժողովոյ սոյն եզրակացութիւնք աւելի եւս ոյժ կուտան փաստահամբաւութեան դատին զոր Պ. Փառնէլ Թայմզի դէմ բացած է՝ Փիկօթեան նամակաց հրատարակման պատճառաւ, և 10,000 ոսկի դրամական փոխարինութիւն կը պահանջէ։ Թայմզի անօրէնք չուրանար թէ Փիկօթեան նամակները սուտոյ էին, բայց իւր խաբուած ըլլալն ի մէջ բերելով, և նկատելով թէ Պ. Փառնէլ մեծ վնաս մը կրած չէ, կը ջանան երկու անգլ. ոսկի ևեթ վճարելով դատարանին։ Կը մնայ տեսնել թէ դատարանն ո՛ր կողմն իրաւունք պիտի տայ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

Փորթուկէզներուն օրուան հերոսը, Սերփա Փինթօ հազարապետն, որ ծանր հիւանդութիւն մը անցուցած է, կը պատրաստուէր Լիզպոն վերադառնալ, քանի որ իւր գրաւած վայրերն Անգլիացւոց թողուլ հարկադրուելով՝ իրեն ուրիշ գործ չէր մնացած յարեւելեան-հարաւային Ափրիկէ։ Բայց փորթուկէզ նախարարութիւնը, գուշակելով թէ ժողովուրդը չափազանց ցոյցեր պիտի ընէ օրուան դիւցազնին դարձին առթիւ, և ի մէջ այլոց Անգլիոյ դէմ անպատշաճ բաներ պիտի գրուցուին, արեւմտեան Ափրիկէի փորթուկէզ գաղթականութեան մէջ պաշտօն մը յանձնեց հազարապետին, և հեռագրեց նմա որ չիտակ հոն երթայ, առանց Փորթուկալ վերադառնալու։

Այս և ուրիշ իրողութիւնք կը ցուցնեն թէ նոր նախարարութիւնն երկրին մէջ տիրող յուզումն հանդարտեցնելու և խաղաղութիւնը պահպանելու հետամուտ է։

—Բարոն Թագաւորն, որ Ինֆլուէնցայէն նոր ապաքինած էր, այժմ Տանկէ բռնուած է։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Պ. Սթամպուլով, 30 միլիոն ֆր.ի փոխառութեան դէմ Ռուսիոյ ծանուցագրոյն ի պատասխան պաշտօնագիր մ'ուղղելով Պուլկարիոյ գործակալին ի Կ. Պոլիս, ապացուցանել կը ջանայ թէ իշխանապետութիւնն այս փոխառութիւնը կնքելով իւր իրաւանց շրջանակէն դուրս չէ ելած, կը պատմէ Պուլկարիոյ դէպքերն 1886ի պետական փոփոխութենէն (Աղեքսանդր իշխանի անկումէն) ի վեր, կը յիշեցնէ թէ Ռուսիա չէ ուզած ճանչել Պուլկարիոյ օրէն կառավարութիւնն, և կը յայտարարէ թէ 30 միլիոն ֆր.ի փոխառութեան դէմ ռուս կառավարութեան բողոքն անհասկնալի կը թուի իրեն։ Ցոյց կը յայտնէ թէ Ռուսիոյ այն բողոքը նախաշաւիղ չպիտի ըլլայ քաղաքական նոր չփոթութեանց, եւ թէ Պուլկարիա կրնայ միշտ ապաւինել Սամ. գերիշխան Տէրութեան եւ Մեծ Տէրութեանց հովանաւորութեան՝ զերծ մնալու համար այնպիսի խառնութիւններէ որոց արժանի եղած չէ իւր հետեւած զգուշաւոր ընթացքով։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Փարիզի պուլանժէական շրջանակէ մ'ընտրուած էր Պ. Մարթինօ, որ՝ առաջինչ գրելով իրեն տրուած պուլանժէական քուէները՝ վերջերս անկախ ընթացք մը բռնեց պուլանժէական գործիչներու դէմ։ Անմիջապէս ամբաստանեցաւ իբր դաւաճան։ Իւր շրջանակին քանի մը հարիւր ընտրողք ժողով գումարեցին, ուր դնաց Պ. Մարթինօ բացատրութիւն տալու։ Բայց հազիւ թէ ժողովէն ներս մտաւ, հայհոյութիւնք և նախատինք ընդունեցաւ։ Մինչեւ իսկ զանակոծեցաւ։ Իւր երեսին թքին և իւր զգեստները պատառեցին այս կատաղի պուլանժէական ընտրողք։ Իրենց միլիոնները վայրապար Փանամայի ջրանցքին տուող Ֆրանսացիք այնչափ զայրացած չեն որչափ այս Փարիզցիք որք վայրապար քուէ տուած ըլլալնուն կը զղջան։ Մոհաւան ոստանները հարկադրեցին զՊ. Մարթինօ երեսփոխանութենէ իւր հրաժարումն ստորագրելու։ Բայց սա դուրս ելնելուն պէս գնաց Երեսփ. ժողովոյ ատենապետին, զՊ. Ֆլոքէ, և եղելութիւնը պատմելով, յայտարարեց թէ իւր հրաժարական բռնի կորզուած է իրմէ։ Պ. Ֆլոքէ յիշեցուց թէ անվաւեր են ամեն հրաժարականք զորս երեսփոխանք անձամբ չեն ուղղեր ժողովոյ ատենապետին, և հետեւապէս Պ. Մարթինօ երեսփոխան կը մնայ։ Հետեւանքը պիտի ըլլան քանի մը մենամարտք։ Անոնք խայտառակ բաներ են անշուշտ, բայց Պուլանժէութիւնն ալ, մանաւանդ հիմա, խայտառակութեամբ ևեթ կը սնանի։

ԼՈՒԹԵՐԱԿԱՆՔ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Փեթերսպուրկի գլխաւոր կրօնական թերթը կը հրատարակէ 39 անձանց ցուցակ մը, որք երկրէն արտաքսուած են՝ ռուս կառավարութեան ուղղափառներուն դէմ գնելուն համար։ Անոնց մին է Վէր. Տալթօն, լութերական հովիւ Փեթերսպուրկի, որ Ռուսիոյ Սինոդին Պրոկուրորն՝ զՊ. Փօպեդոնոսցեւ՝ պախարակած էր պալթեան գաւառաց լութերական կղերն ու ժողովուրդն հալածելուն համար։ Վէր. Տալթօնի հետ արտաքսուած են նաև կարգ մը լեհ և գերման աղուականք։ Լեհ հոգեւորականներն Բալթեան ցկեանս արտաքսման դատապարտուեցան։

Պ. ՍԹԷՆԼԻ ԵՒ ԱՓՐԻԿԷԻ ԲՆԻԿՆԵՐԸ

Կը յիշուի թէ Լոնտոնի գաւառական երեսփոխանական ժողովոյն մէջ ընկերվարական Պ. Պըրնս ամբաստանած էր զՊ. Սթէնլի՝ վայրապար աֆրիկեան բնիկներ ջարդելուն համար իւր վերջին ուղեւորութեան առթիւ։ Թայմզին Դահիրէի թղթակիցն, այս մասին նոյն ինքն Պ. Սթէնլիէ տեղեկութիւն առնելով, կը հեռագրէ թէ մեծահռչակ ուղեւորն իւր վերջին անգամի ուղեւորութեան միջոցին, որ երեք տարի տեւեց, չորս բնիկներ միայն մահուամբ պատժած է, և սանք էին՝ երկու Զանզիպարցիներ, որք կարաւանին ստացուածքն եղած հրացաններ և ռազմամթերք ծախած են գերեաց որսորդ բնիկներու, որոց դէմ մաքառելու հարկին մէջ կը գտնուէր կարաւանը.— Նախ Սուտանցի մը, բարեկամ բնիկ մը առանց պատճառի սպանելուն և ուրիշ երկու բարեկամ բնիկներ վիրաւորելուն համար, և չորրորդն էր Էմին փաշայի բանակէն մարդ մը, որ կարաւանին մարդիկը զրգռած էր ապստամբութեան, հրացաններ գողցած էր, և 12 կիներ յափշտակելով փախած էր։ Սոսկալի կարաւանի մը մէջ բարեկարգութիւնը պահպանելու համար Պ. Սթէնլի ասկէ աւելի խստութիւն ի գործ չէ դրած։

Սա ստոյգ է սակայն թէ կարաւանին մարդոցմէ շատեր անօթութենէ կամ յոգնութենէ մեռած, ուրիշներ ալ թշնամեաց ձեռամբ ջարդուած են, և այս ամեն կեանքեր զոհուած են Էմին փաշան ազատելու համար։ Ստոյգ է նաեւ թէ Պ. Սթէնլի աշխարհագրական գիւտեր բրած է, բայց Պ. Պըրնս կ'առարկէ թէ Պ. Սթէնլիի բուն նպատակը գիտական չէր։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ

Նիւ Եօրքի նահանգային խորհրդարանը կը քուէարկէ օրինագիծ մը, որով Նիւ Եօրք քաղաքը կ'արտօնուի 10 միլիոն տոլար կամ 50 միլիոն ֆր. ծախսել 1892ին կազմելի ամերիկեան Արուեստահանդէսին համար։ 5,300,000 տոլարն անմիջապէս ստորագրեցաւ։ Անցեալ տարւոյ Փարիզեան Արուեստահանդէսին համար 50 միլիոն ֆր.էն պակաս ծախք եղած էր։ Բայց անդին Չիքակօ քաղաքը կը մրցի Նիւ Եօրքի դէմ, նմանօրինակ զոհողութիւններ իւր հաշւոյն յանձն կ'առնու, և Միացեալ Նահանգաց Դաշնակցային խորհրդարանն եւեթ պիտի որոշէ թէ 1892ի Արուեստահանդէսն ի Չիքակօ թէ ի Նիւ Եօրք տեղի պիտի ունենայ։

Շատ մեծ հարուստ պէտք է ըլլի երկիր մը, յորում երկու քաղաքներ միանգամայն կը գտնուին՝ համահաւասար փայլով և ճոխութեամբ Արուեստահանդէս մը տալու կարող, որ պիտի գերազանցէ 1889ի ֆրանսական Արուեստահանդէսն։ Եւ իրօք, Նիւ Եօրք Հէրըլտ, որ լաւ թերթ մ'է, Միացեալ Նահանգաց ամեն կողմ գտնուող նահանգային գանձարանաց հաշիւներն ի քնին առնելով, ցոյց կուտայ երկրին հարստութիւնն, և մանաւանդ 1880է ի վեր տարօրինակ աճումն այդ հարստութեան։ Միաց. Նահանգաց հարստութիւնն այժմ կը հասնի 61 միլիառ 450 միլիոն տոլարի, կամ 307½ միլիառ ֆրանքի, յորմէ կը հետեւի թէ 1880էն ի վեր Միաց. Նահանգաց հարստութեան վրայ աւելցած է 17 միլիառ տոլար, կամ 85 միլիառ ֆրանք։ Եւ 1880ին կը հաշուըւէր թէ Միացեալ Նահանգներն իրենց ունեցած հարստութեամբ կարող են գնել զբովանդակ Ռուսիա և Թուրքիա, հիւսիսային Եւրոպիոյ մէկ մեծ մասն, Նաեւ զԻտալիա, Աւստրալիա, Հարաւային Ամերիկա, Հարաւային Ափրիկէ, և այս ամեն գնումներէ ետքը տակաւին դրամ ի գրպան ունենալ։ 1880ին Միաց. Նահանգներն 276 միլիոն տոլար կամ մէկ միլիառ 380 միլիոն ֆր. աւելի ունէին քան զԱնգլիա, Հին Աշխարհին հարուստ այն երկիրն։ Ամերիկեան արդիւնաբերութիւնն իւր չափազանցութեան աստիճանին չհասած, Միաց. Նահանգաց ազգային հարստութիւնն հրաշալի գումարներու պիտի հասնի։

ՌՈՒՍԵՐԷՆ ԶՕՐԱՎԱՐ

Ռատեցքի ռուս զօրավարն, որոյ մահը ծանոյց հեռագիրն, 70 տարեկան էր։ 1849ին մասնակցելով Մաճառաց դէմ պատերազմին, ջախջախեց Մաճառներն, որք իրենց թագաւորին՝ Ֆրանձ Եօզէֆ կայսեր դէմ ապստամբած էին, և յետոյ Կովկասիա գնաց՝ բնիկ ցեղերուն դէմ պատերազմելու։ Բայց իւր կարեւորագոյն գործն եղաւ Շիփքայի կիրճին պաշտպանութիւնն 1878ի ռուսեւթուրք պատերազմին մէջ։ Զօր. Ռատեցքի 8րդ զօրաբանակին կը հրամայէր, որով անցաւ Դանուբէն ի Զիմնիցա, յունուա 15/27ին։ Ադրիանուպոլսոյ մօտ ճակատեցաւ Սըրպէկովի և Սվիաթոփոլք-Միրսքիի հետ ընդդէմ հակառակորդ քաջարի զօրաց։ 1882ին Խարքովի և յետոյ Քիէվի զօրաբանակաց հրամանատար եղաւ։ 1889 օգոստ. 25ին տօնեց իւր զինուորական ծառայութեան 50 ամեակը։ Ռուս լրագիրք մեծապէս կը գովեն հանգուցելոյն զինուորական տաղանդն եւ զանազան բարեմասնութիւնները։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Աթէնքէ անհաստատ լուրեր կուգան, որոց սակայն հաւատ չեն ընծայեր Վիեննայի լրագիրք, իբրեւ հելլենական ընդդիմադիր կուսակցութեան կողմէ յերիւրուած։ Իբր թէ Երեսփ. ժողովն ի մօտոյ պիտի լուծուի, ընդհանուր ընտրութեանց մէջ ընդդիմադիր կուսակցութիւնը պիտի շահի, և Պ. Թրիքուփիսի նախարարութիւնը պիտի իյնայ եղեր, և թէ գուշակելով ազգային զգացումն և իւր տապալման առաջքն առնելու համար, Պ. Թրիքուփիս՝ պաշտօնի բռնակն ի ձեռն կալով՝ այդ ու քաղաքականութեան մը սկզբնաւորութիւն կ'ուզէ եղեր ընել։ Այս լուրեր չափազանցեալ կամ բոլորովին սուտոյ կրնան ըլլալ, բայց սա ստոյգ է թէ Հելլէնք կը յամառին դեռ եւս զբաղիլ կրետական խնդրով, և օրուան նախարարութեան դէմ ուղղեալ յարձակմանց այդ խնդրոյ հետեւանք են։

ԴԻՊՔԵՐՆ Ի ՀԱԲԵՇԱՍՏԱՆ

Իտալեան զօրավարն որ Ադուա մտաւ (Հաբէշստանի Թիկրէ նահանգին ոստանը) կանխաւ ծանոյց թէ Իտալիա մտադիր չէ այս նահանգը գրաւել իւր հաշւոյն, այլ հոն զօրք կը դրկէ միայն բարեկարգութիւն վերահաստատելու, յետ որոյ պիտի քաշուի։

Այս պաշտօնական յայտարարութենէ բան մը հասկնալու համար, պէտք է յիշել թէ Մենելիք թագաւոր հանգուցեալ Յովհան թագաւորի ժառանգութեան լիովին չէ կրցած տիրանալ տակաւին, որովհետեւ հանգուցեալ թագաւորին պայազատը՝ Ռաս–Ալուլա՝ գլուխ վերուցած է Մենելիք թագաւորին դէմ, զոր Իտալացւոց յարելուն և իւր երկիրն օտար պաշտպանութեան ներքեւ դնելուն համար կը պախարակէ։ Հաբէշական անկախութեան այս կրակոտ ջատագով արդէն քանիցս բախեցաւ Մենելիք թագաւորին զօրաց, որ, Իտալեան լրագրաց կողմէ ծանուցեալ ամեն յաղթութեանց հակառակ, դեռ չէ կրցած տիրել Թիկրէի, ուր ապաստանած և ամրացած կը գտնուի Ռաս–Ալուլա իւր հաւատարիմներով։

Իտալացիք ի Թիկրէ և յԱդուա զօրք դրկելով կ'ուզեն օգնել իրենց դաշնակից Մենելիք թագաւորին՝ ջախջախելու զՌաս-Ալուլա, որով իշխանութիւնը կը վերահաստատէ, և Թիկրէ թէեւ պաշտօնապէս Իտալիոյ չանցնիր, բայց Իտալեան թեւարկութեան կ'ենթարկի։

ԻՏԱԼԻԱ

Ումպէրթօ թագաւոր 60,000 ֆր. տուաւ Թուրինոյի աղքատաց, ի յիշատակ հանգուցեալ Աոսթայի դքսին։

—Ինֆլուէնցան Վատիկանի մէջ մտաւ, քանի մը կարդինալք հիւանդացած են։ Փրօփականտայի քարտուղար Վէր. Եաքօպինի կարդինալ մահամերձ է։

—Իտալեան լրագիրք զխօսելի պարագայ մը կը համարին որ ճիզուիթ ընկերութեան պետն, Հ. Անտէրլէտի, որ Ֆիօրէնցայի մօտ իւր պաշտօնավայրէն դուրս չէր ելներ երկար ժամանակէ հետէ, այս օրերս, թէեւ հիւանդ, Վատիկան գացած է, եւ աւելի քան մէկ ժամ առանձին խորհրդակցած է Պապին հետ։ «Բան մը կը պատրաստուի Նորէն», կ'ըսեն հակապապական լրագիրք Իտալիոյ։

ԲՐԱԶԻԼԻԱ

Նորակազմ վարչութիւնն, ուրիշ աշխատական փոփոխութեանց հետ, նաեւ հրամանագիր մը հրատարակեց, որով քաղաքային ամուսնութիւն կը հաստատէ Բրազիլիոյ մէջ։ Նախորդ վարչութիւնը, ջերմապէս յարեալ եկեղեցական աւանդութեանց, հակառակած էր այս նորութեան։ Ամուսնութիւնք լոկ կրօնական արարողութեամբ նուիրագործել բաւ կը համարէր։

ԱՒՍՏՐԻԱ

Ներկայ տարւոյս մէջ բովանդակ աւստրօ-մաճառ բանակը, մաս մը հեծելազօրք ի բաց առեալ, պիտի զինուի բազմահարուածեան հրացանօք, որոց շինութիւնք փութով ընդունեան յառաջ կը տարուի։ Այս արդիւնք շատ կարեւոր կը համարուի, քանի որ Աւստրիա-Հունգարիոյ յարձակման և պաշտպանութեան ազդուագոյն միջոցը կ'ապահովէ։

—)(60)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԺԵՌԹՈՒԻՏ

Արդէն առաւօտը փոխուոր պիտի ըլլար։

—Պ. Բարածօ առաւօտեան ժամ վեցին մօտ մեռաւ, ըսաւ, դեռ լոյսը ծագած չէր։

—Եւ դուն ժամը քանիի՞ն նշմարեցիր Վիրժինի Լաթուշի մահը։

—Ժամ ութին։

—Տօքթօռ Օրնոտիէն ամբողջ այդ ժամանակը այս տան մէ՞ջ մնաց։

—Այո՛, պարոն։

—Ի՞նչ կ'ընէր հոն։

—Հանգուցեալին մարմինը շտկեց անկողնոյն մէջ։

—Այդ բան երկու ժա՞մ տեւեց։

—Կ'երեւայ թէ երկար գործ էր։ Ես ալ օգնեցի իրեն։

—Քեզմէ եւ իրմէ զատ ո՞չ ոք մտաւ խուցին մէջ։

—Ո՛չ, պարոն, ո՛չ ոք։

Ժան-Ժան չուզեց վերադարձնել։ Իրմէ քանի մը վայրկեան վերջը կը հասնէր Օրնոտիէն։ Տօքթօրը կ'ըսպասէր արդէն Ֆէյիս Տուրը հրաւիրուիլ Վիրժինի Լաթուշի մարմնոյն վրայ բժշկական քննութիւն մը կատարելու համար։ Չէր ուզած հեռանալ։ Կը վախնար ուրիշ բժիշկի մը կորովմտութենէն, ո՛վ որ ալ ըլլար, որ թերեւս դատական իշխանութեան կասկածն յարուցանէր։ Մինչդեռ ինք, ընդհակառակն, այդ դիակը քննելով, կերպով մը արդարութեան ցոյց պիտի տար անոր բռնելիք ընթացքը։

Տօքթօրն հասաւ քիչ յետոյ։ Դալկահար էր։ Հակառակ իր տակուն բնաւորութեան խորապէս յուզուած էր։ Դէպքերն այնքան զուգադիպէ կերպով յաջորդած էին իրարու, որ կը վախնար թէ մի՛ գուցէ անխոհեմութիւն մը գործած ըլլար։ Արդեօք բան մը մոռցա՞ծ էր իր շուրջը, իր ոճիրն ամբողջելու։

Ա՛հ, եթէ ժամանակ ունեցած ըլլար պատրաստուելու։ Ինչպէ՛ս հանդարտ պիտի ըլլար հոգին և ինչպէ՛ս պիտի կրնար հանդուրժել հանդարտ ու երկչոտ նայուածքին այդ դատաւորին որ չար մարդու երեւոյթ չ'ունենար և որ սակայն, այդ ժամուն, չէր գիտեր ինչ տեսակ երկիւղ մը կ'ազդէր իրեն։

Պ. Պաշէտիէօ գործն հասկցուց անոր և խնդրեց որ զննէ Վիրժինի Լաթուշի դիակը։

—Ամեն ինչ ցոյց կուտայ թէ անձնասպանութեան մը հանդէպ կը գտնուինք, ըսաւ դատաւորը, սակայն այս խուցին մէջ այնպիսի անկարգութիւն մը գտանք որ մտքերնուս մէջ կասկած ծագեցաւ։ Անկից զատ, տարօրինակ նշաններ գտայ։

—Նշաննե՞ր, հարցուց բժիշկը։

—Այո, որք կարծեցնել կուտան թէ ... բայց ինչ և է, կը տեսնենք։ Անշուշտ ձեր քննութենէն կախում պիտի ունենայ իմ համոզումս։

Վիրժինիի մարմինը տարածուած էր տախտակամածին վրայ։

Շրջազգեստին վերի մասին կոճակները քակած էր մերկացնելու համար պառաւին վիզը և ուսերուն ծայրը։

Եւ ուշի ուշով կը զննէր զայն։

Նախ կը դիտէր ձեռքերը, եղունգները։

—Գրեթէ բոլորովին հանուեցնելու է զայն, ըսաւ, որպէս զի կարենամ ապահով ըլլալ թէ մարմնոյն վրայ ճնշման հետք չկայ։

Ժան-Ժան խուցէն հեռացած չէր։

Տօքթորին այս խօսքին վրայ, ուզեց մեկնել, սակայն Պ. Պաշէտիէօ փորձով ճանչած ըլլալով ծերունի գիւղացւոյն զգուշութիւնը, չէր ուզեր թողուլ որ նա հեռանար այսպէս եւ գիտքը գրէր իր դիտողութիւններէն։ Նշան ըրաւ որ մնայ։

Օրնոտիէն, երկու երեք անգամ աչքերն անշարժ պառաւին վրայ սեւեռած էր. իբր թէ անոր ներկայութիւնը նեղէր զինքը։

Ժան-Ժան մտքէն դէշ չէր անցուներ սակայն։

Վիրժինի Լաթուշի դիակին վրայ ծռած, Օրնոտիէն՝ ծնրադիր՝ ոտքերը դէպի Ժան-Ժան ու դատաւորը դարձուցած էր։

Անտառապահը միակ գաղափարի մը վրայ յառած էր իր միտքը, այն է գետնին վրայ երեւցած գամերն։ Տեսակ մը կօշիկի հետք էր այն, ձիւնին մէջ գտնուած, եւ որուն վրայ, յաջորդ օրը, ուրիշ բան ընել չի մնար բայց եթէ զարկ մը լսել, ապահով ըլլալու համար թէ կենդանին պիտի բռնուի։

Անոր վրայ միայն կը մտածէր։

Եւ մինչ Աէրտօն գնացած էր Օրնոտիէնը փնտռելու, ճամբան քանի անգամ կրկնած էր սա ծածկագիտական բառերը.

—Թերթ մը Թուղթը ... կօշիկի մը կամ մոյկի մը հետքը ... վեց գամ աջ կողմէն, հինգ գամ, հինգ գամ միայն ձախ կողմէն։ Ա՛հ, եթէ կարելի ըլլար գտնել զինքը։

Եւ ահա յանկարծ իր նայուածքն յառելով կը մնայ Օրնոտիէնի ոտքերուն վրայ. բժիշկը միշտ ծնրադիր է։

Աջ ոտքը կը դիտէ։

—Ա՛հ, տէր Աստուած, կ'ըսէ, կարծես թէ ...

Կը մօտենայ, լաւագոյն կերպով տեսնելու համար։

—Զարմանալի բան, կ'ըսէ, այնքա՛ն կը մտածեմ այս բանիս վրայ, որ այդ գամերն այսուհետեւ ամեն կօշիկի ներքեւ պիտի տեսնեմ։

Աչքերը կը շփէ։ Պ. Պաշէտիէօ, հետաքրքրուած, կը հետեւի անոր շարժումներուն։

Վերջապէս վարանելով, Ժան-Ժան դէպի դատաւորը կը դառնայ։

—Զարմանալի է, կ'ըսէ ցած ձայնով։

—Ի՞նչ կայ։

—Գամերը, գիտես, հինգ ձախ կողմը, վեց աջ կողմը։

—Ի՞նչ է եղեր։

—Դիտեցէ՛ք։

Եւ դանդաղ, գրեթէ անհաւատալի շարժումով մը, աւելի անհոգական մը քան շարժումով մը, տօքթօրին ոտքերը ցոյց կուտայ։

—Աջ կօշիկը հինգ գամ ունէր ձախ կողմը, վեց՝ աջ կողմը։

Պ. Պաշէտիէօ մատը շրթունքին կը տանի։

—Սո՛ւս, կ'ըսէ Ժան-Ժանի։

Անտառապահը կը հասկնայ։ Դէպի պատուհանը կ'երթայ, խառնելու, և մատոն ծայրերովը ապակիներուն կը զարնէ։

Օրնոտիէն ոտքի կ'ելլէ եւ կը դիտէ զանոնք երկուքը, մին միւսէն յետոյ։ Ներքնապէս տարտամ մտահոգութիւն մը կը զգայ առանց անոր պատճառն ըմբռնելու։

—Ձեր կասկածներն արդարացնելու բան մը չի նշմարեցի, պարոն Պաշէտիէօ, կ'ըսէ։ Այս կինը ճզմուածքի նշան չի կրեր ո՛չ վզին, ո՛չ ուսերուն, ո՛չ ալ մարմնոյն վրայ։ Եթէ սպանութիւն մը գործուած ըլլար, անշուշտ ինքզինքը պիտի պաշտպանէր։ Կ'եզրակացնեմ ուրեմն թէ անձնասպանութիւն է։ Մինչեւ իսկ կրնամ սա մանրամասնութիւնն հաղորդել ձեզ. Վիրժինի շատ յուսահատած կ'երեւէր իր տիրոջ մահուան պատճառաւ։ Գրեթէ խելքէն ելած էր։ Փորձեցի մխիթարել զինքը, բայց զիս մտիկ չէր ըներ։ Իր մահը զիս չի զարմացներ բնաւ։ Ցնորաբութեան վայրկեանի մը մէջ անձնասպան եղած ըլլալու է։

Պ. Պաշէտիէօ անուշադիր կերպով մտիկ կ'ընէր անոր։

Ինք կը մտածէր այն հարցման վրայ զոր պիտի ուղղէր տօքթօրին։

—Պարոն Օրնոտիէն, ըսաւ վերջապէս, ինքն իր վրայ բռնած ճիգ մը ընելով, պարտաւորուած եմ ձեզ հարցում մը ուղղել որ անտարակոյս այլանդակ պիտի երեւի ձեզ, բայց կը խնդրեմ որ հաւատաք թէ ձեզ նկատմամբ գէշ մտածում մը չ'ունիմ։

Օրնոտիէն սարսռաց։ Վտանգ մը կը զգար։ Ուսկի՞ց պիտի գար այն։ Ինչպէ՞ս ետ պիտի մղէր զայն։ Ի՞նչ տեսակ վտանգ էր այն։ Մէկ մէկ տեսակ խնդիրներ էին սանք որք կը դիզուէին ուղեղին մէջ։ Երկու մարդիկ իրարու երես կը նայէին։ բժիշկն՝ ինքզինքը պաշտպանելու պատրաստ, դատաւորը՝ իր երկչոտութեան հակառակ՝ իր պարտքը կատարելու պատրաստ։

—Ժամ քանիի՞ն մեռաւ Պ. Բարածօ։

—Գրեթէ ժամը վեցին։

Եւ Ժէրմէն ալ նոյն բանն ըսած էր իրեն։

—Մեռեալն իր անկողնոյն մէջ շտկեցի՞ք։

—Այո՛։

—Շատ ժամանակ գրաւե՞ց այդ գործը։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մըշի Երեւանի միական Թղթակիցն հետեւեալը կը հաղորդէ․

«Վեհափառ Կաթողիկոսը հիւանդ է․ Նրա գրութիւնը դեկտեմբերի վերջերումս շատ մնացել էր, որ Երեւանից խորհրդակցութեան տարան երկու ասու բժիշկներին․ Բայց այժմ Կաթողիկոսի առողջութիւնը լաւ է արդէն»։

Եկեղեցական Համագումար Ժողովն երէկ ինհաս գումարեցաւ ի Պատրիարքարան ընդ. նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր եւ ատենապետութեամբ Գեր. Գրիգորիս եպիսկոպոս Ալէաթճեանի․

Ներկայ էին Ամեն. Խրիմեան Սրբազան, Գեր. Տիմոթէոս եպիսկոպոս Սաաքիլեան, Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանց, և քանի մի չափ վարդապետք ու քահանայք․

Օրս առենական գործոցութեանց, ժողովն խորհրդակցութիւններ կատարեց և որոնց իբր նիւթերը շարունակել եկեղեցական և ամուսնական ինչ ինչ խնդրոց կարգադրութեան համար․ Ժողովն այս առթիւ յանձնարարեց, իբր կոմի կարգելով յանձնաժողովին, պատրաստել կարգադրութեան կարօտ այդ կարգի խնդիրներն․

Ժողովն իւր նախորդ որոշման գործադրութիւնը յանձնեց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր․

Ազգային Պատրիարքարանի քարտուղարապետ կարգուեցաւ հանգուցեալ քարտուղարապետ Պոլսեցւոյ որդին Մարտիրոս աղա Թոշադուրեան․

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Երէկ, Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ տեղի ունեցաւ Լեւոն էֆ. Շամանճեանի նշանախօսութիւնն ընդ Օր. Կիւլիկ Մալկարալեանի, դուստր Մալկարալեան Կարապետ էֆէնտիի․

ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻԿ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Հրատարակուեցաւ Ձրդ թերթն որ կը հասնի մինչեւ Etrangler բառը․

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ԱՍՏԻՃԱՆՔ

Հռոմի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար անուանուեցաւ Մուսթաֆա պէյ, նախկին երկրորդ քարտուղար օսմանեան դեսպանատան Լոնտոնի․

Սալիսէի ատեան տրուեցաւ Պոլսոյ ընդհանուր դատախազութեան դիւանի քարտուղարներէն Մէհմէտ պէյի․

· ·

Ֆերիգութեան աստիճան տրուեցաւ սպայակոյտի Միրլիվա Մէհմէտ Շաքիր փաշայի, նախագահ Մավզերեան հրացանաց քննիչ յանձնաժողովին․

ՄԱՀ ԽԱՅՐԷՏՏԻՆ ՓԱՇԱՅԻ

Նախկին Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Խայրէտտին փաշա, որ ժամանակէ մը ի վեր կը տառապէր սրտի հիւանդութեամբ, նախընթաց օր մեռաւ իւր ապարանքին մէջ ի Նշան Թաշ․

Յուղարկաւորութիւնն երէկ կատարուեցաւ մեծ շքով և մարմինն եղաւ տարուելով ամփոփուեցաւ յատուկ դամբարանի մը մէջ․

Յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուեցան Էվգաֆի նախարար Րիզա փաշա, Վեհ. Սուլթանի առաջին ներկայակա Օսման պէյ, Թօփհանէի Մազհար փաշա, Ոստիկանութեան նախարար Ֆեհմի պէյ, առաջին թիկնապահ Մէհմէտ փաշա և կրօնական ու քաղաքային բարձրաստիճան պաշտօնեաներ և այլք․

· ·

Խայրէտտին փաշա բնիկ չէրքէս էր և Կովկասի մէջ չերքէններու պատերազմին ժամանակ Թունուզ գնացած էր․ Խայրէտտին փաշա այն ատեն տակաւին փոքր ըլլալով, կրթուած էր Թունուզի պէյին պալատականութեամբ և յետոյ Եւրոպա ղրկուած էր իւր ուսումը կատարելագործելու համար․ Եւրոպայի զինուորական վարժարանաց մէջ դաստիարակուելէ յետոյ Թունուզ վերադարձած և անդ Թնդանօթաձիգ զօրաց ճիւղին մէջ ծառայած էր․ Խայրէտտին փաշա, Թունուզի մէջ կարեւոր պաշտօններ վարելէ և յատուկ պաշտօններով այլ և այլ մայրաքաղաքներ ղրկուելէ յետոյ, Թունուզի նախարարապետ կարգուած էր յաջորդելով Խազնէտար Մուսթաֆա փաշայի․ Թունուզի նկատմամբ գործոց մէջ նշանաւոր ծառայութիւններ մատուցած և 1295 թուականին (տասը տարի առաջ) հրաժարած էր Թունուզի ծառայութենէն․

Խայրէտտին փաշա նոյն թուականին Կ. Պոլիս եկած և քիչ յետոյ իւր ֆէրիգութեան աստիճանը Վեզիրութեան փոխուելով, Մեծ-Եպարքոս անուանուած էր․ ժամանակ մը ետքն հրաժարեցուցուելով Միրախորի անդամ անուանուած էր և անկից ի վեր անպաշտօն կ՚ապրէր․

Ինչպէս կը յիշուի չորս հինգ ամիս առաջ Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ մայրաքաղաքս հրաւիրուած էր Պիզմարք իշխանի բժիշկ Տօքթ. Շուէնինկեր, դարմանելու համար Խայրէտտին փաշայի սրտի հիւանդութիւնը․ Այս պարագայ մ՚է թէ Ն. Վեհափառութիւն ո՛րչափ համակրանք կը տածէր Խայրէտտին փաշայի նկատմամբ․

Խայրէտտին փաշա Օսմանեան և Մէճիտիէի ադամանդեա պատուանշաններն ինչպէս նաև բազմաթիւ օտար պատուանշաններ ունէր․ Հմուտ էր արաբ լեզուին ինչպէս նաև եւրոպական քանի մը լեզուներու․ Նոյնպէս մեծ հմտութիւն ունէր զինուորական գործոց մէջ և Եւրոպայի մէջ համբաւ ստացած էր իբրեւ արեւելեան ճարտար դիւանագէտ մը․

— —

ՕՏԱՐ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ

Պարսկական կառավարութիւնն Արեւ և Առիւծի պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Այտընի նահանգին կուսակալ Խալիլ Րիֆաթ փաշայի․

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Թնդանօթարանի սպայներէն ձեռնակ փաշա և մայրաքաղաքիս գերմանական հիւպատոս Պ. Միլէ երէկ Արտաքին գործոց պաշտօնատունը գնացին և դատական ճիւղին մէջ քննեցին, ի հաշիւ կայս. կառավարութեան, Գերմանիայէ գնուած զէնքերու հաշիւները․

— Օսմանեան հիւպատոսարանաց կանոնագիրը քննելու համար կարգեալ յանձնաժողովն երէկ գումարեալ ի նիստ գումարուելով երկարօրէն խորհրդակցեցաւ․

—Մաքսային վերատեսուչ Րաիֆ փաշա և Ոստիկանութեան նախարար Ֆեհմի պէյ երէկ Բ. Դուռը գնացին և Մեծ-Եպարքոսին ներկայանալով, ստացան Ն. Բարձրութեան ինչ ինչ հրամանները․

— —

ՕՍՄ. ՆՈՐ ՄԱՐՏԱՆԱՒՔ

Երէկ արքունի Նաւարանին մէջ տեղի ունեցաւ Հէյպէթնիւմա Քորվէթին, Նիւշէթ Թօրփիլային, Մէսիրէթ շոգենաւին (Թօրփիտօ) և փարոս դրուելու յատուկ տալակի մը ի ծով իջեցման հանդէսը․

Վեհ. Սուլթանն Իւր անձնական սպայակոյտին Ֆէրիգ Րիզա փաշան ղրկած էր հանդիսին ներկայ գտնուելու համար․ Ներկայ էին նաև Ծովային նախարար Հասան փաշա, Ոստիկանութեան նախարար Ֆեհմի պէյ, Ծովային խորհրդոյ նախագահ Հասան Սաքըի փաշա, Ծովային սպայակոյտին նախագահ Ֆահրի փաշա և այլ ծովային բարձրաստիճան սպայք ինչպէս նաև օտար դեսպանատանց նաւային կցորդք, դեսպանատանց պաշտօնէից սպայք և օտարազգի ծովային սպայք, բոլորն ալ պաշտօնական համազգեստով և պատուանշան ի կուրծս․

Համիտիյէ ու Նէճմ Շէվքէթ մարտանաւերու, Էրթուղրուլ ու Պէյքոզ քորվէթները և Կեմլիք շոգենաւին մէջ կը գտնուէին բազմաթիւ ծովային զինուորք ինչպէս նաև ժողովրդեան բաւական բազմութիւն մը․ Նաւուն վրայ կը գտնուէին երեք հարիւրէ աւելի շոգենաւակներ և մակոյկներ․ Պալատի ծովեզրին և նաւարանին բարձանց վրայ գտնուած Օգ Մէյտանի հրապարակը լեցուած էր ժողովրդեան խուռն բազմութեամբ․

Հանդիսին սկսելէն առաջ Ծովային նախարար Հասան փաշա հրաւիրեալներուն հացկերոյթ մը տուաւ իւր պաշտօնատան մէջ․ Հացկերոյթի պահուն կենացներ կարդացուեցան Վեհ. Սուլթանի կենաց և բարօրութեան վրայ․

Ժամ 7ին սկսաւ ծով իջեցման հանդէսը․ Նախ ծով իջեցուեցաւ Հրշէջ գործիներ պարունակող շոգենաւակը, 7ը քառորդ անցած Մէսիրէթ շոգենաւակը, 7ը քսան անցած Նիւշէթ Թօրփիտօն, ութին փարոսի տալակն և ութուկէսին Հէյպէթնիւմա քորվէթն․ Այս նաւեր զարդարուած էին դրօշակներով և իւրաքանչիւրին ծով իջեցման պահուն ողջոյններ կը գնդէին և զինուորական նուագածուաց խումբն Համիտիյէ քայլերգը կը նուագէր․ Զինուորք ու ժողովուրդ «Չօգ եաշա Վեհ. Սուլթան» կը գոչէին և ժողովուրդն օդը կը թնդացնէր երկարատեւ ծափահարութեամբ․

Յետոյ հանդիսին բոլոր ներկայք Ծովային նախարարին մօտ գնացին և շնորհաւորեցին զՆ. Վսեմութիւն․

Հէյպէթնիւմա քորվէթն ունի 226 ոտք երկայնութիւն, 37 ոտք լայնք, 31 ոտք խորութիւն, ջուրէն վեր 14 ոտք խորութիւն, 1958 տակառաչափ տարողութիւն, 2784 ձիու ույժ ունեցող մեքենայ մը և ժամը 14 մղոն արագութիւն․

Նիւշէթ Թօրփիտօն ունի 104 ոտք երկայնութիւն, 11 ոտք միջոցի լայնութիւն, հինգ ոտք խորութիւն, 38.22 տակառաչափ տարողութիւն, 450 ձիու ույժ ունեցող մեքենայ մը և ժամը 19 մղոն արագութիւն․

Հրշէջ գործիներ պարունակող շոգենաւակն ունի 75 ոտք երկայնութիւն, 13.9 ոտք միջոցի լայնութիւն, 8.3 ոտք խորութիւն, ջուրէն վեր 5.7½ ոտք խորութիւն, 70.20 տակառաչափ տարողութիւն, 145 ձիու ույժ ունեցող մեքենայ մը և 10 մղոն արագութիւն․

Մէսիրէթ շոգենաւակն ունի 60 ոտք երկայնութիւն, 9 ոտք միջոցի լայնութիւն, 5.8 ոտք խորութիւն, ջուրէն վեր 3.4 ոտք խորութիւն, 20 տակառաչափ տարողութիւն, 60 ձիու ույժ ունեցող մեքենայ մը և 10 մղոն արագութիւն․

Փարոսի տալակն ունի 96 ոտք երկայնութիւն, 20 ոտք միջոցի լայնութիւն, 11.6 ոտք խորութիւն, ջուրէն վեր 8.6 ոտք խորութիւն, 326 տակառաչափ տարողութիւն․

Հէյպէթնիւմա մարտանաւն ունի 16 հատ զանազան թնդանօթներ և 2 հատ Թօրփիլայի գործիներ․ Նիւշէթ Թօրփիտօն ունի Թօրփիլայի յատուկ չորս հատ գործիք․

Հրշէջ գործիներ պարունակող շոգենաւակին մէջ նաեւ պիտի դրուի ջրհան մը որ կրնայ մէկ վայրկեանի մէջ 1000 կալոն ջուր հանել․

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Առողջապահական վարչութեան կողմէ այս աւուր Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակել պաշտօնական ազդ մը, յիշելով այն լուրը թէ Պարսկաստանի մէջ քոլէրան անհետացած է, կրկնէ թէ քոլէրան տակաւին անհետացած չէ այդ կողմերէն և ցարդ կը ճարակի Պարսկաստանի մէջ՝ գէթ ի Պիւրտուրեանի կողմը, Քէրմանշահի շրջակայքն և Սինա անուն տեղը․ Պաշտօնական ազդը կը յաւելու նաև թէ, ինչպէս որ արդէն ծանուցուած էր, թէ՛ ծովով, թէ՛ ցամաքի և թէ՛ գետի ճամբով Պարսկաստանէ եկող ուղեւորք հնգօրեայ քարանթինայի կ՚ենթարկուին զանազան տեղերու մէջ․

— —

ԽՈՒԱՄՔ Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, կ՚ըսէ Հ—ն—թ—, քաղաքի Մէհմէտ աղա, որ պուլկար կառավարութեան կողմէ դատապարտուած, բանտարկուած և մահուան դատապարտուած էր, երէկ ազատ արձակուեր է, Բ. Դրան կողմէ Պուլկարիոյ օսմանեան գործակալին ուղղեալ հեռագրական հրամանին վրայ․

— —

ԴԱՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅՔ

Դատական նախարարութիւնը վերաքննիչ ատեաններու անդամոց հաղորդեց կայս. Իրատէ մը հրամայող թէ այն անդամք, որք իրենց յանձնական բացակայութեամբ դատարաններն անգործութեան կը դատապարտեն, ժամանակին գտնուին իրենց պաշտօնի գլուխը, չմնալու համար ժողովրդեան իրաւունքը․

— —

ՖԼԸՆԵՐԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ ԵՒ ՀԵԼԼԷՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍԱՐԱՆ

Պ. և Տիկին Բոլումպի կողմէ Ֆլըներու Պատրիարքարանի Սինոդին առջեւ բացուած ամուսնալուծութեան դատի մը մէջ Սինոդը տիկին Բոլումպի նպաստաւոր վճիռ տուած ըլլալով, ամուսինը բողոք բարձած է հելլենական հիւպատոսարանին առջեւ․ Խնդիրը կը քննուի այսօր հիւպատոսական դատարանին կողմէ․

Այս դատ մեծ կարեւորութիւն ունի Կ. Պոլիս բնակող հելլենական հպատակաց ամուսնական օրէնսդրական տեսակէտով, որովհետեւ Յունաց Պատրիարքարանը կը պահանջէ որ իր իրաւասութեան պատկանի այդ խնդիր, մինչդեռ հիւպատոսարանն ալ իր կողմէ կ՚առարկէ թէ հելլէն հպատակք հելլէն կառավարութեան քաղաքային օրինաց ենթարկուած են, ամուսնական դատեր ծագած ժամանակ․

Վերեւ յիշուած դատին մէջ Սինոդին միջամտութեանը վրայ, հելլենական դեսպանը դիտողագիր մը ուղղած է որով կը յիշեցնէ թէ Կ. Պոլսոյ Յունաց Պատրիարքարանը ձեռնհաս է ամուսնական այն դատերու մէջ միայն որք կը ծագին օսմ. հողին վրայ հաստատեալ յունաց մէջ, որք հելլէն հպատակ չեն․

Միջերկրականի Փրանսական նաւատորմն, որ կը բաղկանայ հինգ մարտանաւերէ, Զմիւռնիոյ նաւահանգիստը կ՚սպասուի մօտ օրերս․

—Հանրագուտ շինութեանց նախարարութեան երկրաչափներէն Պ. Լոժէն Պըրնիօ մեռաւ երէկ․ Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այսօր․

—Պէրլինի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Տէժէր Կիբօ մայրաքաղաքս փոխադրուած է նոյն պաշտօնով․ Պ. Կիբօ իւր պաշտօնի գլուխն անցաւ երէկ․

—Օսմ. կայս. Պանքայի Բանքայի ճիւղին նախորդ տնօրէն Պ. Ա. Պէտի կողմէ յիշեալ դրամատան դէմ բացուած դատը, որուն առաջին նիստն յետաձգուած էր Հօլանտական դեսպանին հիւանդութեան պատճառաւ, Թիճարէթի առաջին ատեանն տաքէ պիտի տեսնուի յառաջիկայ երկուշաբթի․

—Ամսոյս 15ին, Սկիւտարի մէջ տեղի ունեցեր է աւստրիական հիւպատոսարանի մը բացումը․ Անտրէաս Լօփօրէճի եպիսկոպոսն օրհներ է դրօշակն որ պարզուեր է շէնքին վրայ․ Աւստրիական գաղթականութեան անդամք, բազմաթիւ գերմանացիք և Թուրք երեւելիք ներկայ գտնուեր են այս արարողութեան․

—Տէրվիշ փաշա վերջին արկածէն ի վեր բոլորովին ապաքինած չէ դեռ․ Վնասուածութեան ճակտին վրայ գտնուած վէրքերը թէեւ ողջացած են, սակայն ուսին ոսկրը տակաւին ալեկոցած չէ․

—Հերէքէի կայս. գործարանին մէջ ինֆլուէնցա ճարակած ըլլալով, կայսերական Գանձուն նախարարութիւնը բժիշկ մը, դեղագործ մը և հարկ եղածին չափ դեղեր ղրկեց անդ․ Այս հոգածութեան շնորհիւ ինֆլուէնցան սկսած է տկար անհետիլ․

—Կէլիպօլուի կառավարիչ Հաշմէթ պէյ, որ ժամանակէ մը ի վեր արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուէր, երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ․

—Մէհմէտ Բէհջիլեան վաղը Եղեսագատ ատեանը տարուելով, իրեն պիտի հաղորդուի դատարանին վճիռը․

—Կըսուի թէ խորհուրդ կայ ելմտական սակարան մը հաստատել ի Կ. Պոլիս, Եւրոպայի մէջ գտնուածներուն նման․

—Նիկոմիդիոյէն կը գրեն մեզ թէ այս երեքշաբթի օր, իրիկուան կողմ, քաղաքին հայոց թաղի մէջ հրդեհ ծագելով, եկեղեցւոյն գրեթէ կից գտնուող երկու փայտաշէն տուներ հրոյ ճարակ եղեր են․ Հակառակ սաստիկ հովին որ կը փչէ եղեր հրդեհի ծագած պահուն, մեծամեծ ջանքեր կարելի եղեր է աւելի մեծ աղետից առաջքն առնուլ․ Միւթէսարրըֆ Սէլիմ Սըրրի փաշան, հրամանատար Սաատէթին փաշան, ինչպէս նաև քաղաքին հայ, թուրք և յոյն բնակիչք ամեն կարելի եղած ջանքեր ի գործ դրեր են մարելու համար հրդեհն որ կ՚սպառնար մոխիր դարձնել քաղաքին այդ բազմամարդ հայ թաղը․

—[illegible] ատեանն, երէկ, ի բացակայութեան մահուան դատապարտեց Թրիանտաֆիլլ անուն անձն որ անցեալ ամառ Ղալաթիոյ մէջ սպաննած էր Զմիւռնիացի Տիմիթրի անուն ոտնամանավաճառը․

Ատեանը նոյնպէս Հասան անուն պարսիկ մը ի բացակայութեան դատապարտեց երեք տարուան շղթայակապ աքսորութեան, քաղաքային իրաւունքներէ զրկման և իւր ստացուածոց գրաւման․ Հասան՝ Գասըմ փաշայի մէջ Եսրիի անուն նպարավաճառ մը վիրաւորած էր ծանրապէս․

—Ոստիկանութիւնն երէկ ձերբակալեց աւստրիացի Եօրկի անուն քաղաքացի մը որ Գարաքէօյի կամուրջին վրայ մարդու մը գրպանէն յափշտակած էր քսակն և հինգ ոսկինոց պանքաթղթ մը․

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Նոր Թատրոնի վերաբացումը վերջապէս տեղի ունեցաւ երէկ գիշեր․ Պ. Փլոտիէի խմբին առաջին երգչուհին, տիկին Մօնիէ, տակաւին մայրաքաղաքս հասած չըլլալով, Օր. Պրիուզ կատարեց Գէթինայի դերը Մասքոթի մէջ որ ներկայացուեցաւ երէկ գիշեր․ Տիկին Մօնիէ յառաջիկայ շաբթու կ՚սպասուի աստ․

Այս գիշեր պիտի ներկայացուի ՔՕՌՆԷՎԻԼԻ ԶԱՆԳԱԿՆԵՐԸ

LES CLOCHES DE CORNEVILLE

Հանրածանօթ սիրուն օպէրէթը

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Ռումէլիի երկաթուղեաց արժէթղթոց 120 րդ վիճակահանութիւնն հրապարակաւ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ շաբաթ, 1 փետրուար (Ն. Տ.), ճիշդ միջօրէին, արքունի Փօղհերանոցին մէջ, աջակցութեամբ Օսմ. կայս. Պանքային․

ՏՕՔԹՕՐ Գ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Սկիւտարէն փոխադրուած է ի Բերա Պէքեար փողոց թիւ 9․

Երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կէս օրէն վերջ իւր բնակարանը կ՚ընդունի հիւանդներն և երեքշաբթի օրեր ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները․

Նաև բաց առաջնոյս Սկիւտար կը գտնուի առաւօտներն մինչ կէս օր․ 47

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Վիեննա, 30 յուն.

Այսօր, Ռոտոլֆ իշխանին մահուան տարեդարձին առթիւ, Գերմանիոյ կայսրը պսակ մը դնել տուաւ դագաղին վրայ․ Բազմաթիւ բարձրաստիճան պաշտօնատարք, ընկերակցութիւնք և արհեստակցութիւնք նոյնն ըրին․ Բոլոր լրագիրք հայրենասիրական յօդուածներ կը հրատարակեն․

Վիեննա, 30 յուն.

Վիէնէր Զայթունկ կը ծանուցանէ թէ բանակին եպիսկոպոս Կրուշա, Վիեննայի արքեպիսկոպոս անուանուած է․

Բարիզ, 30 յուն.

Կը ծանուցուի թէ գնդապետ Սդոֆֆէլ տետրակ մը պիտի հրատարակէ փրանքօ-գերման դաշնակցութեան մը պատեհականութեան վրայ․ Պ. Սդոֆֆէլ կը պահանջէ եւ տալ Ալզաս-Լօռէնը և միաձայնութեամբ գործել ընդդէմ սլաւականութեան վտանգին․

Բարիզ, 30 յուն.

Պուլանժէականաց մէկ ընտրական գումարման մէջ, հակառակորդ ընտրելի Պ. Լիսակարէ ապտակ մը զարկաւ Պ. Լաուի․ Գումարումը վերջացաւ ընդհանուր խռովութեան մէջ․ Պ. Պ. Լակեռ, Միլվուա և Լէզան մեկնեցան ի Ճէրզի կղզին, խորհրդակցելու համար զօրավար Պուլանժէի հետ․

Վաշինկդըն, 29 յուն.

Միացեալ-Նահանգաց նախագահ Պ. Հարրիսըն ընդունեց Պրեզիլիոյ դեսպան Պ. Վալէնդէն, որ մասնաւոր պաշտօնով եկած էր․ Կը կարծուի թէ Միացեալ-Նահանգք ընդհուպ պիտի ճանչնան Պրեզիլի կառավարութիւնը․

Պուքրէշ, 30 յուն.

Նախորդ նախարարապետ Պ. Ժան Պրադիանոյի դէմ մատուցեալ ամբաստանագրոյն ընթերցումն՝ Երեսփոխանաց ժողովոյ երեկուան ամբողջ նիստը գրաւեց․ Բուէարկութեան վրայ կարծիքները շատ տարբեր են․

Սոֆիա, 30 յունուար

Սերպ մամլոյն տարածած զրոյցներն ի մասին պուլկար բանակին շարժման վիճակի մէջ դրուելուն և պուլկարական սահմանագլխոյն վրայ ընդդէմ Սերպիոյ ամրութեանց շինութեան, բոլորովին անհիմն են․

Սերպեւպուլկար առեւտրական դաշնագրին բանակցութիւնք կը շարունակուին, հակառակ սակագնոյն ինչ ինչ կէտերուն վրայ ծագած վիճաբանութեանց․

Պելկրատ, 30 յուն.

Գարատաղի պատուիրակ Պ. Վուքոթիչ աստ հասաւ․ Խնամակալներն այսօր պիտի ընդունին զայն․

Վիեննա, 30 յուն.

Բէսթէր Քօռէսբօնտէնց կը ծանուցանէ թէ Գարատաղի պատուիրակ Պ. Վուքոթիչ, Պելկրատ երթալու համար ճամբայ ելած ատեն, երկու օր մնացեր է ի Վիեննա, ուր երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցեր է Պ. Սէօկէնիի և յետոյ Քալնոքի կոմսին հետ․

Փարիզ, 30 յունուար

Հանրապետական երեսփոխանաց ամբողջական գումարման ներկայ էին 200 անձինք․ Պ. Վիլն առենապետ առաջարկեց զՊ. Պրիսոն, որ մերժեց․ Մնայուն դիւան կազմելու առաջարկին դէմ խօսեցաւ․ Ընդունուեցաւ Պ. Լանէսանի առաջարկը թէ ամեն հանրապետականք առանց հրաւէրի պիտի ժողովին ամեն ամսոյ վերջին չորեքշաբթին, օրակարգի խնդրոց վրայ կանխաւ համաձայնելու․ Աւնուազն 50 անդամոց առաջարկութեամբ, արտասովոր նիստեր տեղի կրնան ունենալ․ Հանրապետական մեծամասնութիւնն իւր հիմնագրոյն իբրեւ խարիսխ որոշեց անփոփոխ պահպանել և գործադրել զինուորական և կրթական օրէնքներն, (որոց դէմ կղերն և Պահպանողականք կը բողոքեն,) և ժողովրդային վեհապետութիւնը պաշտպանել Միապետականաց, Կայսերականաց և Դիկտատորականաց դէմ․ 162 անդամք ստորագրեցին գումարման որոշումներն, և երբ 50 ներկայք ձեռնպահ կեցան․ Խորհրդարանական ակմբոց մէջ, չի կարծուիր որ Հանրապետական երեսփոխանաց այս գումարում ակնկալուած յաջողութիւն նուաճեցած ըլլայ․

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻԱՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 19 յունուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ			
3 ամիս Լոնտրայի վրայ (Պանքայի)			109 3/8
3 » » » (վճարելի)			109
» Բարիզի » (Պանքայի)			22 97 ½
» » » (վճարելի)			23 5
Օսմանեան Գոնսոլիտէ			
Երէկ երեկոյ դոց (Միութ.) Լ. Սերի			19 19
Պօրսային դոցուելէն վերջ		»	19 18
Բերայի մէջ		»	— —
Առաւօտուն բացուելու		»	19 19
Կէս օրին		»	19 17 ½
ԽՈՒՐԻՏԻՐԱՃԸ ՏԱՀՎԻԼԻ			
Երէկ երեկոյ			45 5
Այս առաւօտ			45 5
Կէս օր			45 3
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ			
Փոխառութիւն	A. Սերի		40
»	B. »		24
»	C. »		19 19
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍ			
Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ.	Լր.	4 26
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ.	»	8 23
Պանքը տը Պօնա	»	»	7 12
Ծոր. Շահմ. և կայլեոր	»	»	4 29
Թրամուէյ	»	»	472 ½
Ռումէլիի երկաթուղի		Ֆր.	74 25
Օթթոմանեան տը Կրէտիթէ		»	— —
Բաժնեթուղթ Լոմպարտի			121
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ			
Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	...	100
20 Ֆրանքնոց	»	...	87 25
Անգլիական ոսկի	»	...	110 6
Իմփերիալ	»	...	90 5
Ֆլորին	»	...	51 10
Ռուսաց թղթադրամ	»	...	8 31
» արծաթ	»	...	77
Մեճ. արծաթ (ասըլ)	»	...	108 23
Վեցնոց	»	...	103 10
Հինգնոց	»	...	103 10
Մեթալիք	»	...	100 20
Թամֆէլ	»	...	8 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 30 Յունվար ժամ 3 վայր. 40 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	87 72½
» » 4 ½ %	106 05
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ.	17 82 ½
Օսմանեան երկաթուղի	74 75
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	518 75
Պանք Օթօման	533 12 ½
Կրէտի Լիոնէ	718
Իտալական Ռանթ 5 %	93 95
Հելլենական 5 %	458
Ռըխօրիթէ Թիւրք	483 75
Եգիպտական միացեալ	473 74
Պանք տը Բարի	792 50
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	404 37 ½
Սուէզի ջրանցք	2310
Սպանիական արտաքին	72 9/16
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 25 ½
Լոնտոն, 30 Յունվ. ժամ 6 վայր — երեկոյ	
Անգլ. քոնսոլիտէ	97 7/16
Օսմ. » Սերի Դ.	17 3/8
» » » » դոց	— —
» » » Ա.	40 ¼
» » » Բ.	24 1/8
» » » Գ.	17 3/8
Փոխառութիւն 1877	101 ¼
Պանք Օթօման	11 3/16
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)	93 11/16
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	103 3/8
Տայրա Սանիէ	88 3/8
Դոմենիոյ (փոխառ. Ռոթշիլտ)	102 ½
Հելլենական 5 %	90 1/8
Մոնոփոլ »	73 3/4
Ռուսական 1889	94 ¼
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 25 ½

ԲԱՐԻԶ ԹԵՐԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 30 Յունվ. ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	87 95
Օսմանեան քոնսոլիտէ Դ.	17 85
Օսմանեան երկաթուղի	74 75
Եգիպտական միացեալ	478 75
Վիեննա, 30 Յունվ ժամ — վայր —	
Օսմանեան երկաթուղի	87 10
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	117
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	118 70
Պէրլին, 29 Յունվ. ժամ — վայր —	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 45
Ռուսաց թղթադրամ	223
Օսմանեան երկաթուղի	82 90
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ.	17 70

ՏՕՔԹՕՐ Կ. ԵԱՂՈՒՊԵԱՆ, Վկայեալ Բարիզու Բժշկական Համալսարանէն, կընդունի իրեն դիմող հիւանդներն իւր բնակարանին մէջ Բերա, Շիշլի փողոց, թիւ 21, ամեն օր կէս օրէն մինչեւ ժամ 3, բաց Ուրբաթէ․ Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանուին աղքատ հիւանդները․

Երկուշաբթի եւ չորեքշաբթի օրերը կը գտնուի ի Պոլիս Պահճէ Գաբու, Ալիքեան դեղարան, ժամ 3 էն 5 (Ը. Ե.)․

ՏՐ. ԵԱՂՈՒՊԵԱՆ մասնաւորապէս կը դարմանէ սրտի հիւանդութիւններ, ինչպէս նաեւ մորթի եւ ծննդական գործարանաց վերաբերող ախտեր․ 285

ՏՐԱՊԻԶՕՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 15 յունուար

Տասն և մէկ տարուան ընթացքի մը մէջ մէկ անգամ Տրապիզոնէն անցած և անցեալ ազգային վիճակին վրայ ցաւօք տեսած էի թէ միխթարական ոչինչ ունէինք․ կը բաղդատէինք վերին դասուց հետ և կը մեղադրէինք զՏրապիզոնցիս, քանի որ իբրեւ վաճառաշահ և քաղաքակրթեալ աշխարհին իբր աւելի մօտաւոր հանգիստաւ՝ պարտէր ազգ. բարեկարգ կազմակերպութիւն մը, և լաւագոյն վիճակ մը ունենալ․ Այս՛ միշտ դիտողութիւն ըրած էինք այս տողերու մէջ թէ Տրապիզոն կը նմանէր աւելի հեռաւոր, աւելի անխնամ և աւելի անհամբ, աւելի անկարելի վիճակոց ցոյց տուած կրթական պատուարեր գործունէութեամբ․ Բայց ժամանակին հետ իրերն և պարագաներն ալ փոփոխութեան ենթակայ ըլլալով, ինչպէս շատ մը գաւառներ դէպի յառաջդիմութիւն, Տրապիզոն ալ դէպի յառաջդիմութիւն հսկայ քայլեր առած է․ Անցեալին մէջ Տրապիզոն աղքատ անմխիթար վիճակ մը ունենալէն ձանձրացած թերեւս, հոգելոյս Մատթէոս եպիսկոպոսի առաջնորդութեան ժամանակ կ՚սկսի սթափիլ և նոր երիտասարդութեան ջանքերով կը ձեռնարկէ աշխանդ վարժարանի, Ազգ. կալուածոց և այլ հաստատութեանց հիմնարկութեան․ կրթական գործն ալ իւր արժանապատիւ կարեւորութիւնն ստանալով, զանազան ձեւեր կ՚առնու, այնպէս որ ժամանակ մը մինչեւ իսկ Մեսրոպեան էֆէնտի խնամոց կը յանձնուի բոլորովին և սոյնպէս պահ մը կրթական գործը Ռէժի կ՚ըլլայ․ Տարիներու հոլովման հետ, նորընտիր հոգաբարձութեանց և բազմաշխատ էթմէճեանի տեսչութեան տակ եւս կրթական գործը քանի մը գոյներ առնելէ յետոյ, նախընթաց տարւոյն մէջ հիմնական կարգադրութիւն մը գալ ուզելով, ծանօթ Պ. Թագաւորեանց իբր Ընդհ. տեսուչ կը բերուի, ու ցարդ արժանաւոր ուսուցչական խումբի մը ջանքերով կը շարունակուի այդ միջոց․ Թող ներուի մեզ յայտնել թէ էթմէճեան նշանակելի տեղ մը կը բռնէ այս խումբին և տեսուչ արդեանց մէջ․

Մասնաւորապէս կրթական խնդրոյն վրայ գրել չըլլալով այժմ մեր նպատակն, առայժմ կը բաւականանանք այսչափով, և կանցնինք մեր ընդհանուր տեսութեան․

Ձմեռ կրնար առանց յիշատակելու անցնիլ Մանկական պարտէզն որ կը խօսանայ օգտակար հանդիսանալ մեծապէս․

Տրապիզոն այցելողի մը աչքին զարնող մի մեծ թերութիւնն է Հայոց հայակալ եկեղեցի մը չունենալն․ այս մասին մեծ եւս թէեւ կը մեղադրեմք Տրապիզոնի հայութիւնը, բայց միեւնոյն ատեն չեմք կրնար հակառակիլ սա առարկութեան թէ նախ պարտքերն վճարել, յետոյ եկեղեցւոյ շինութեան ձեռնարկել պէտք է․․

Շատ իմաստուն անօրէնութիւն մ՚ըրած են տրապիզոնցիք ժամանակին որ ձեռնարկած են նախ կալուածոց և վարժարանաց շինութեան, ուրկէ մնացած է կարեւոր գումար մը պարտք որ տարուէ տարի գլալալէս գեղչելու վրայ է եւ մտադրութիւն կայ արդէն այդ պարտքերը մարելէ անմիջապէս վերջ ձեռնարկել եկեղեցւոյ շինութեան․

Տրապիզոնցիին անկեղծացաւորութիւնը մեզ եւս գժտողութար հաստատելու պարտաւորուած ենք. երկու Մատուռներըն քանի մը պանդուխտներով կը լեցուին և տրապիզոնցիին միայն Թաղ. Խորհրդոյ անդամներն կը տեսնուին։

Միեւնոյն ժամանակ պէտք է սակայն եկեղեցականութիւնն ալ գարուս քաղաքակրթութեան պահանջմանց աղէկ խոնարհի. Եկեղեցական բարեկարգութիւն դէտք է. ահա Պոլիս նատարաններն ընդունիլ պարտաւորուած է եկեղեցեաց մէջ, երգեցողութեան միօրինակութիւն և ներդաշնակութիւն, մաքրութիւն, դաշնամուրի նախապաշարման բարձում, եւն. եւն., ասոնք պէտք է միանգամ ընդմիշտ կարգադրութիւն մը ստանան. Ներկայ ընթացքով մեր եկեղեցեաց ճանապարհներն ալ Թերեւս մաքուին օր մը։

Ֆրանսա որ ազատամտութեան վերջնակէտն հասած է, և մեր Արեւելեան ժողովրդոց մէջ անկրօն ճանչցուած, շնորհիւ փոյթոյ, մաքրաէր, ներդաշնակ երգեցողութեան և այլ բարեկարգութիւններով, իրենց հոյակապ եկեղեցիներն շատ նեղ կուգան այդ ... ժողովրդեան։

Տրապիզոնի կրօնականաց մէջ պատուաբեր անդամ մ'է նորընծայ Տէր Վահան Բաշեան, ուսեալ, բարեկիրթ եւ աշխատասէր գործիչ մ'է, կ'արժէ որ Տրապիզոնի աղնիւ երիտասարդութիւնն իր պաշտպանութիւնն ընծայէ նմա, քանի որ իր մի օգտակար և կարգաւոր անդամն է։

Տրապիզոն ունի լրջմիտ և կրթեալ երիտասարդութիւն մը, որ կը բաղկանայ ուսուցիչներէ, փաստաբաններէ, վաճառականներէ, սեղանաւորներէ, միջնորդներէ և այլն. ասոնց վրայ աւելցաւ նաեւ երկու հայ բժիշկ, Տիարք Տր. Էնշէրեան և Տր. Թաշճեան, որք Նիւ Եորքի Համալսարանէն վկայեալ հմտութեամբ արդէն սկսած են կարեւոր տեղ մը գրաւել ի Տրապիզոն։

Տրապիզոնի այս երիտասարդութիւնն է որ կոչմած է համազգային ակումբ մը որ ամեն ստարականի գովեստին և համակրութեան արժանացած է. այս Երիտասարդութիւնը կուսայ վարչութեան անդամ որք կը կառավարեն յաջող և կառավարութեան հետ միշտ լաւ յարաբերութիւն ունին։ Վերջերս Ազգ. Պատրիարքարանի հետ վէճ մը ունեցած Առաջնորդական խնդրոյն վրայ. կը յուսանք թէ Պատրիարքարանն խմաստութեամբ կը վարուի սոյն խնդրոյն մէջ և մեք ալ Տրապիզոնի վարչութեան օրինակին հետեւելով չենք հրապարակեր խնդիրն։

Վարչութեան անդամ, և Ազգ. ընթացիկ խնդրոց մէջ իբր աղնիւ գործիչ մը և իր ուղղութեամբ կառավարութեան և ժողովրդեան համարման արժանացող վկայեալ հմուտ փաստաբան մ'է Մեծ. Յ. Շահրիկեան էֆէնտի։

Տրապիզոն Սեւ ծովու մի կարեւոր նաւահանգիստն է իբր առեւտրոյ կեդրոն վաճառականաց. Յոյներէն յետոյ Հայերն են արտահանութեան մէջ նշանաւոր։ Առաջնակարգ տեղ մը կը բռնեն Աղնաւորեանք, Թէֆվաճեանք, Չիլինկիրեանք, Մըսըրեանք, Խըրըշեանք, Արապեանք, Վարդապետեանք, Մախոխեանք, եւն։

Մեզաւորեան Տեարք գեղեցիկ ջրաղաց մը հիմնած են Տէյիրմէն տէրէ-ի գետին վրայ որ պատիւ կը բերէ Հայ արհեստաւորին։

Տրապիզոնցի Հայը խիստ գովելի յատկութիւն մը ունի, այն է խտրութիւն չը դնել լուսաւորչականաց, հասմէյականաց և բողոքականաց մէջ. միեւնոյն սիրով և միեւնոյն եռանդով կը գործեն և կը սիրեն զիրար։

Ազգ. Պատրիարքարանն Առաջնորդական խնդրոյ համար պարտաւորեալ է կարուկ միջոց մը ձեռք առնուլ, որպէս զի Գաւառներն ընդ որս նաեւ Տրապիզոն ունենայ իր արժանաւոր հովիւը, գործոց ընթացքը ձախողութեան մը չի մատնուելու համար։ Յ. Շ.

«ՍՐԲՈՑ ԵՂԱՆԱԿ»Ն՝ ԵՒ ՍՐԲԱՏԵՂԻՔ ՑԵԴԵՍԻՈ.

(Շար. Երեկի Թիւէն, և վերջ.)

Դ.

Մեծաւորն Մծբնայ Հայրապետին

Քաղաքիս հարաւակողման Խասանդաւ (Հասան-Դաբուսու) կէս ժամ դէպի հարաւ ընթանալով կը համնուի Ս. Դաստառակ. սորա արեւմտեան լերանց մէջէն գրեթէ 1½ ժամ տեւող տաժանելի ճամբորդութեամբ բարձր լերան մը գագաթան վրայ ուղեւորին աչաց առջեւ կը պարզուին անուանի Հայրապետին հայակաց վանուց աւերակներն, որ ընդարձակածութեամբ տարածութենէն և գեռ մասամբ կանգուն կեցած քանի մը միջնայարկերու, նաև մնացանդ ներքնայարկերու երեւոյթէն դատելով կրնանք ըսել թէ այս ամբողջական Մենաստան ժամանակին բաւական վանականներէ բնակեալ զարդացուն հաստատութիւն մը եղած է անշուշտ։

Սոյն վանքին մէջ, զոր Թաւրքերը Տէր Եէտոյ կ'անուանեն, գեռ անփուլ կը մնան երկու բարձրաբերձ բրգաձեւ շինուածք, որք խիստ հեռաւոր տեղերէ իսկ կը նշմարուին։ Ասոնց արեւելակողմանը կը կարծուի թէ նոյն իսկ Տաճարի մէկ մնացորդ բեկորն է, որ հինաւուրց թանձրախաւ ծեփին վրայ գունաւոր նկարուած սրբոց պատկերներու նշմարք կը տեսնուէին գեռ քանի մը տարի առաջ։ Իսկ արեւմտակողմեանն՝ ինչպէս իր ձեւակերպութիւնն ալ կը ցուցնէ, անտարակոյս վանքին զանգակատունն եղած լինելու է ժամանակաւ. ասոր վրայ քանի մը տարի առաջ լատիներէն հակիրճ արձանագրութիւն մը կը նշմարուէր, Ծննդեան Աբգար Զ... գրուած. (Արդ էն հանրածանօթ է թէ Մեծն Աբգարէ յետոյ Եդեսիոյ կուսակալութիւնը ստանձնողք յաջորդաբար անխտիր կը կրէին Աբգար մակդիրն, որ Եդեսիոյ իշխանութեան պատուանունը դարձած էր. —որպէս Փարաւոն Եգիպտոսի—։)

Այս մենաստան, որ տեղը յառաջագոյն մեհենատուն էր կ'ըսուի, կառուցեալ է նոյն իսկ ի Ս. Հայրապետէն Մծբնայ, բայց անշուշտ նորոգութիւններ կրած է ի յետագայ ժամանակս։

Ի տօնի սրբոյն՝ որ միշտ ինչպէս յայտնի է կը հանդիպի ցրտագոյն ամսոյն —Յունուարի— մէջ, երբ երկիրն ձեան սպիտակափառ տարափով կը ծածկուի, և այս յաճախադէպ է ասոր, մեր մամիկներ կ'ըսեն «Սուրբ Յակոբ նորէն իր մօրուք ճերմկցուց», և ամեն տարի, երբ մարդ այդ խստաշունչ եղանակին իր սենեկէն դուրս ելնել չուզեր, «ուխտաւորաց» խումբեր, յորս բազում անգամ հատուածականք ալ ծերունիք, գրեթէ կէս գիշերէն սկսեալ մինչեւ երեկոյ, երկժամեայ լեռնային դժնդակ ճամբորդութեամբ հեւիւան կը դիմեն հանդիսաւոր մենաստանն, ուր քահանայք եւս կը գնան պարզ ժամերգութիւն կատարելու. զի առաւ եւս Ս. Պատարագ մատուցանելու սովորութեան վերջ տրուած է քանի մը տարիէ ի վեր։

Այս մենաստանի հիւսիսային արեւելեան կողմն կան երկու միմիոր եկեղեցիք. մին բաւական ընդարձակ, և հարաւ-արեւելեան կողմն եւս գրեթէ 10 վայրկեանի հեռաւորութեամբ կը գտնուի առանձին օթարան մը, զոր ծերունիք կ'անուանեն՝ Սուրբ Յ... ...։

Ե.

Տեղւոյն Աբգարէ Հայրապետ

Ս. Աստուածածնի անուան նուիրեալ՝ Եդեսիոյ ի Թագէոսէ և յԱբգարէ կառուցուած եկեղեցւոյն մէջ, որ իր հիմնարկութեամբ աշխարհի քրիստոնէական անդրանիկ եկեղեցին կը համարուի, հրամանաւ Անանունոյ՝ որդւոյն Աբգարու՝ նահատակուած և թաղուած է Հայաստանեայց Առաջին Լուսաւորչէն ձեռնադրեալ Հայոց առաջին եպիսկոպոս Սուրբն Ադդէ։

Յաւանդութենէ գիտենք՝ թէ այս եկեղեցին՝ ի սկզբան կը բաղկանար երթին յարակից գմբէթներէ կամ կամարներէ, որ վերջը իր բարեպաշտ հօր մահէն յետոյ՝ քանդեց դիտմամբ Անանուն։

1845ի վերաշինութեան ժամանակ՝ Արժանայիշատակ Ջէռաշնորհ տեղացի Տ. Յարութիւն արքեպիսկոպոս Պապէրճեան, որ ժողովրդեան երախտագիտական պաշտպանութիւն ի Ս. Պատարագ Առաջնորդը ... մինչեւ ցարդ անխափան կը յիշատակուի իւրաքանչիւր պատարագին վերջինութեան, (և որ քիչ մ'ալ կը մեղադրուի առաքելական աւանդութեան հոյակապ կամարները քանդելուն համար՝ զոր հնարաւոր էր պահպանել,) սրբոյն Ադդէի տապանը բացած՝ և նախկին հայրապետին Ս. Նշխարքը՝ խնկալից փիմփոր յիշատակարանի մը մէջ զետեղելով նորաշէն եկեղեցւոյ ձախակողմեան գասուն մուտքին կից՝ արծաթեայ մշտավառ կանթեղու պատուեալ գմբեթաւոր փառաւոր գամբարանի մը մէջ ամփոփած է վերստին։ Ի տօնի Հայրապետին՝ կը զարդարուի այս գամբարան, և առընթեր սիւն՝ կը կատարուին ... և ... ժամերգութիւնք։

Այս սրբատեղւոյն արեւելակողմն՝ կը տեսնուի պահարան մը, ի նշանակ քանդեալ մատուռին Ալեքսիանոսի, յորում մերձ տապանին Ադդէի՝ կը ճգնէր աշխարհաւրաց կամաւոր աղքատն։

Աջակողման գասուն մուտքին կից եւս՝ ճիշդ Ադդէի տապանին հանդէպ հանգստեան գմբեթաւոր խորանի մը մէջ մեծաւ պատուով պահուած կայ աւանդական վէմն, որ վերայ՝ եկեղեցւոյն անուանակոչութեան նախընթաց գիշերն՝ Թագէոս ինքնին ծրագրուած գտեր է Տիրամօր պատկերը՝ հանդերձ Աստուածորդւովն, որով յայնմ հետէ և ցարդ եկեղեցին յաւէնաստ կ'անուանի Խոնարհ Աստուածածին։

Զ.

Շնէյ Աբգար Եէտէ

Քաղաքիս արեւմտեան պարսպէն քառորդ ժամու հեռաւոր Ս. Սարգսի վանուց աւերակաց տակ եղող կրկին քարայրներու ներքնոյն մէջ՝ որ ի նախնումն կոչուէր ..., փոխագրուած է մարմինն Մեծաշուք Արգայի, որ ժամանակամիջոց մին ալ՝ ճգնութեամբ առանձնացած է վանքին հանդէպ՝ վերոյիշեալ պարսպին ներքեւ գտնուած քարայրի մը մէջ. Այս շիրմին մարմարեայ տապանաքարը՝ 1873ին նորոգիչ Տաճարին մէջ, ճիշդ իր առաջին տեղւոյն վերայ՝ վեր հանուած՝ կը գտնուի անոր հիւսիսային արեւմտեան անկիւնը, որոյ վրայ անցեալ տարի Պաղատար և եղբարք Պամաճեան բարեպաշտ գերդաստանի նուիրատուութեամբ՝ շինուեցաւ վայելչաձեւ գմբեթաւոր խորան։

Նոյն մարմարեայ տապանաքարին վրայ՝ փորագրուած կը տեսնուի հետեւեալը.

«Այս է շիրիմ հայր Եփրեմի
Մենաստանիս Հայոց այրի
Արձանագրեալ ի տապանի
Թուին Հայոց ինն հարիւրի.»

Քարայրին նախնական մուտքը՝ տաճարին վերաշինութենէն 1-2 տարի առաջ գոցուած է բոլորովին, յորժամ տեղւոյս Ասորիք՝ որք Հայոց մարդասիրական Թոյլատուութեան շնորհիւ երթեւեկութիւն հաստատած և հետզհետէ բանակալութեան ձկտումներ ցուցած էին, արգիլուեցան անդ ժամերգութիւն և Պատարագ մատուցանելէ, և կայսերական արդարասէր կառավարութիւնն՝ ի նկատ առնելով Հայոց ձեռք գտնուած Սամ. հրովարտակները և օրինաւոր արտօնագրերը, անգամ մ'եւս անուխրագործեց նոյն շիրմին և կրկին քարայրներու Հայոց սեփականն լինելը։

Անցողակի կը յիշենք աստանօր՝ թէ 1827 ին, Ասորի Եպիսկոպոս մը երկու կրօնակցացը հետ ուխտի պատրուակաւ վանք եկած և գիշերը ազօթելու պատճառանօք Եփրեմ Խուրւոյ ստորերկրեայ տանեղին իջնելով ձեռնարկած է յատկապէս բերուած գործիքներով եղծել տապանաքարին վրայ գտնուած Հայկական արձանագրութիւնը. բայց Հայ վանականաց արթնութեան շնորհիւ, ո՛չ միայն անյաջող մնացած է այս անազնիւ փորձն, այլ և օրուան կառավարութիւնը, երկու օրինակ (մին ի Կ. Պոլիս Կեդր. կառավարութեան վաւերացման ներկայելու համար) վճռագիր հանած է, հրամայող՝ որ աջ ձեռքը կտրեն նոյն յանդուգն ձեռնարկի հեղինակ եպիսկոպոսին. թէեւ ի վերջոյ՝ այս վճիռ չէ գործադրուած գլխաւորաբար Հայոց ցուցած ներողամտութեան շնորհիւ։

Մերոց աւանդութենէ և նոյն իսկ յարատեւ վկայութեանց առնլով կ'ըսուի թէ ծանուցեալ քարայրներու ներքնոյն մէջ, հարաւային պատին վրայ գուբը ծեփով ծածկուած երրորդ այր մը կայ, որ նախկին անապահով գարուց մէջ վանքի եկեղեցական Թանկագին նիւթոց պահարանի կը ծառայէ եղեր։

Եփրեմ Խուրիի յիշատակին հետ կապուած կան նաեւ ուրիշ 1.2 ..., զորոնց՝ չենք ուզեր բոլորովին լռութեամբ անցնիլ աստանօր։

Քաղաքի հարաւային կողմ, Նէբ... և ի վերջոյ Մ... բերդ անուանեալ ամրոցին՝ արեւելեան ստորոտին մօտերը եղող ... համազգային ուխտատեղւոյն արեւմտեան հիւսիսի կողմերը գտնուած ... անուն ձկնային գետաժրիդ ..., զոր կ'ակնարկէ Շնորհալին գրելով

«Մօտ ի միջի խմ ծծմնէր
Քաղցրիկ ...»

և զորմէ կ'ըսուի թէ էր սեփհականութիւն Հայր Աբրահամու, նախ քան կոչումն և ելանելն ի Խառան. (ուր Հաւատահայր Նահապետին օրհնութիւնը չխափանելու համար ի սկզբանէ անտի արգիլուած է որսացումն վխտացող անհամար ձկանց, որք վարժուած գոլով առանց խուսափելու այցելուաց ձեռը խիտ առ խիտ կուգան կը խռնին կեր խլելու համար,) կան հնութիւնք ի նախնիս համբաւաւոր Եդեսիոյ ճեմարանին, ուր Դասախօսներու կարգին մէջ երբեմն կարեւոր տեղ գրաւած է Սուրբն Եփրեմ Խուրի։

Այս ճեմարանի՝ որ ճոխ և հարուստ Դիւանին դիմեցին երբեմն մեր բազմաբիրտ նախնիքները Խորենացին՝ իր պատմագրական պաշարը զովցնելու և Մեսրոպ՝ Հայոց «կոչուելոյ նշանագրոց» հանգոյցը լուծելու համար, և յարակից եկեղեցւոյն՝ քառանկիւնի հնադարեան զանգակատանն՝ որոյ գագաթան վրայ— թերեւս գարերէ ի վեր—բոյն դրած է «արագիլներու ընտանիք» մը, թէեւ քիչ շատ խարխլած՝ բայց տակաւին կը կենայ կանգուն։

Միւս կողմ՝ քաղաքի հիւսիսային արեւմտեան անկեան հանդէպ՝ կէս ժամ հեռին գտնուող բլրոյն հիւսիսի կուրծքին արեւելակողմն, ուր վերջին տարիներս հաստատուած են որթատունկեր, կը տեսնուին Եփրեմ Խուրիի վանքին աւերակները։

Անդ այցելողք՝ գրեթէ ամէն քայլափոխի կը հանդիպին խոշոր սիւներու, հանճարաբուեստ սիւնագլուխներու, յղկեալ կարմիր կամ ճերմակ մարմարիոնի եւ կրանիթէ բեկորներու եւ այլ ուշագրաւ առարկայից։

Օգուտ քաղելով վերջին գեկս. 9ի Տօնէն, այցելենք այդ աւերակաց, ուր՝ ի մէջի այլոց՝ ուր ուրեք տեսանք հինաւուրց հաստահիմն որմերու միջեւ վերջերս տեղացող առատահոս անձրեւներու յայտնած բաւան հոտանոց շնորհիւ գեռ նոր բացուած քառակերտ գոյնզգոյն խճճերով կազմակերպուած նրբաճաշակ սալայատակներու տակաւին անեղծ մնացած մասերը՝ բաւական տարածութեամբ, որք պարզ գաղափար մը կուտան դիտողին երբեմն անդ կանգուն եղած հաստատութեանց ճարտարապետական գնահատելի արժանեաց մասին։

Յովհաննէս անուն բարեպաշտ ազգայնոյ մը կտակին շնորհիւ, այս կարեւոր բլուր՝ վերջերս Ազգ. սեփհականութեանց կարգն անցաւ։

• •

Անդէպ չենք համարիր աստէն՝ երբ կը խօսինք «Սրբատեղեաց» վրայ, յիշել նաեւ՝ որ տեղացի սերունդը կը պահէ աւանդութիւն թէ երբեմն Եդեսիոյ մէջ և մերձաւոր շրջակայքը, միեւնոյն ժամանակ՝ կանգուն եղած են ԵՐԵՔ ՀԱՐԻՒՐ ՎԱԹՍՈՒՆ ՄԷԿ եկեղեցիք քրիստոնէից. և այս՝ յոյժ հաւանական կ'երեւի, երբ ի նկատ առնենք հետեւեալ պատմական ծանօթութիւնները՝ (Միխ. Աս. յեր. 222 և 298. Մատթ. Ուռհ. յեր. 22 և 390. սպ. յերուս.) որոց համեմատ՝ երբեմն այս «կրօնականացեալ» քաղաքին շրջակայքը, հազարաւոր վանօրէից և տասնեակ հազարաւոր կրօնաւորաց գտնուիլը կը յիշուին. և այժմ ամեներւ ապացոյց են անշուշտ. Եդեսիոյ շուրջ լերանց մէջ տեսնուած կրօնական նշաններով և ուրուրեք արձանագրութեամբք ծածկուած փաղեմի անհամար բնակարանք, վանքեր կամ ազօթատեղիք։

Մասնաւորապէս՝ քաղաքիս մէջ և պարսպամերձ տեղուանքը հաստատեալ հին եկեղեցեաց բազմաց տեղիք՝ յայտնի են մինչեւ ցարդ, այլ անոնցմէ սակաւուց անուանք եւեթ՝ զորս կը նշանակենք ի ստորեւ՝ ծանօթ են զարդիս.

1 Ս. Աստուածածին,
2 Ս. Պետրոս և Պօղոս,
3 Ս. Փրկիչ,
4 Ս. Քառասուն մանկունք,
5 Ս. Սոփիա,
6 Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ,
7 Ս. Առաքելոց,
8 Գոնէ... Ս. Գէորգ,
9 Ս. Թորոս,
10 Ս. Կիրակոս,
11 Ս. Կիրակոս (երկրորդ),
12 Ս. Դաստառակ,
13 Ս. Մինաս,
14 Ս. Անարծաթ բժիշկք (*),
15 Ս. Նահատակաց եկեղեցի,
16 Ս. Թորոսի Մեծ Վկայարան (բերդի մէջ),
17 Ս. Սարգիս (բերդի մէջ),
18 Ս. Վկայք,
19 Ս. Սարգիս (վանք),
20 Ս. Աբգարու եկեղեցի,
21 Խաչավանք կամ Նոր Վկայարան,
22 Արճէճի վանք.

Գ. Կ. ՈՍԿԵՐՉԵԱՆ

(*) Կառուցեալ՝ անշուշտ յանուն սոտ նահատակելոյն Կոզմայի և Դամիանոսի. (Միխ. Աս. 421).

ԽՕՍՔ ՄԸ ՆԿԱՐՉԱՍԷՐԻՆ

Անցեալ օր, նստած աշխատութեան սենեկիս մէջ, միտքս պաշարուած բնութեան գեղապաճոյ տեսարաններով, աչերըս յառած անորոշ կէտի մը վրայ, մատ էի յղանալ մի պատկեր, զոր կամէի հաղորդել անշուշտ կտաւին. Ձիւնապատ էր ամեն ինչ, զի առատ ձիւն տեղացած էր, և արեգական ճառագայթները ցոլանալով այն անսահման սպիտակափառ գորգին վրայ, կը շլացնէին աչքերս. Այդ շլացման մէջ չէի կրնար, կամ չէի փափաքեր աշխատիլ, ուստի վրձինն և երանգապնակը մէկ կողմ դրի, և գրիչն առի ձեռքս բան մ'ընելու համար, և ահա այն տողերն որք սահեցան թուղթին վրայ.

Հիանալի է արդարեւ և անպատմելի գոհութեան աղբիւր մ'է նկարչութեան արուեստ.

Հիանալի, վասն զի երկու կամ առաւել երանգներ և կաթիլ մը իւղ չոր կըտաւի մը վրայ զիրար գրկելով, կը պատկերացնեն գաղափար մը, տեսիլ մը, խորհուրդ մը ու իմաստ մը. Անգործ, անկենդան, անտաշ բան մ'էր այն կտաւն գեռ սակաւ ինչ յառաջագոյն. և ահա կեանք կը զգենու, բարբառ մը կը ստանայ, բան մը կը պատմէ մեզ, արտայայտ կամ փակ բան մը, բան մը որ երկինքը կը մերձեցնէ հոգւոյդ, որ դարուց մշուշին տակ պրպտուած դէպք մը, իրողութիւն մը կենդանի գոյներով կ'ընծայէ աչքերուդ, մերթ հեռաւոր երկրի մը մէջ պատահած, կամ հեռաւոր ժամանակի մը մէջ տեղի ունեցած եղելութիւն մը. Միւնոյն հովիտ մը, խորհրդաւոր ստուերներով անտառ մը, արծաթափայլ ալիքները գալարեալ ներքեւ թաղուցանող առուակ մը, անծայրածիր անեզր անապատ մը որ սիրտդ անձկութեամբ կը ճմլէ. խուղ մը որմէ վար կ'առնուն բազմաչարչար Աստուած մը. ամբոխեալ զայրացին վարագուրեալ ծով մը որուն գաւն փրփուրներուն մէջէն կը կարծես լսել հաճելոյ աղեղ մանչիւնն, աղբիւր մը որոյ քով աղջամուղ մ՝ Նուէկը ձեռն կը կարկառէ ընդունելու համար ոչ հրուստ, այլ գթառատ կնոջ մը ողորմութիւնն. ի մի բան, ամեն ինչ որ կարէ հոգին բարձրացնել կամ յուզել, ամեն ինչ որ մարդուս խորին կերպով մտածել կուտայ և ինչ որ սիրտը կը խանդաղատէ կամ կը պակսեցնէ, ճարտարին մատունք գիտեն զայն նկարել վրձնոյն ծայրովն անզգայ նիւթին վրայ։ Եւ այն գոհութիւնն զոր նա կ'զգայ, երբ իւր վաստակոյն ծայրն հասած, որպէս նոր ամն Պրոմեթէոս հափշտակել հուրն երկնային, յոր յառած կը մնային իւր նախանձորեն ակնարկն, կը զգայ զինքն արարիչ մի նոր էութեան, կամ նորոգ էակներու, կամ մի նոր խորհրդոյ, որ ցայն վայր թագուն մնացած տակաւ կը բողբոջէր իւր ուղեղին ծալքերուն մէջ. Ա՜հ յայնժամ, մոռանալով բովանդակ իւր խոնջութիւնն, սփոփուած բոլոր այն ճիգերէն և ջանքերէն զոր ունեցաւ այդ արարչութեան գործոյն համար, բերկրապատար, շունչը գաղարեցուցած, ապուշ հարեալ դէտ անն կը մնայ նա և կայ ի դէմս իւր գործոյն. Այդ գործն իւրն է արդարեւ.

Տեսիլ մ'էր որ աչս մարմին զգեցաւ, հալածող, տանջող, ժանձրացուցիչ խորհուրդ մ'էր, որ այժմ աչս կերպ և գոյն և ձեւ զգեցաւ, տեսանելի գրեթէ և շօշափելի.

Ա՜հ, յայնժամ ո՞վ կարէ նկարագրել արուեստագէտին ո՛րաւ բերկրութիւնն և ուրախութիւնն, ու գոհունակութիւնն. Ներելի չէ՞ նմանցունել նորա զգացած ուրախութիւնն այն մօր ուրախութեան, որ իւր գրկոյ մէջ կը սեղմէ մանուկն զոր կորուսած ըլլալ կը կարծէր, կամ Գողգոթայի յուզման, երբ զաւաշիւնն տեսանցամբ զոր կը գուշակէր։

Միխթարական է տեսնել առ մեզ գեղարուեստից ճիւղին սիրողներ և հետեւողներ։

Բաղձը է մեզ հաստատել քով վրձիններու գոյութիւնն և նոցա յամառ աշխատութիւն, հակառակ թէ նիւթական և թէ բարոյական քաջալերութեանց բացակայութեան։

Նոյն իսկ գեղեցիկ սեռն ունի իւր ներկայացուցիչներն այդ անխոնջ և անվհատ արուեստասիրաց դասուն մէջ։

Իգական սեռին պատկանող այդ աշխատողներն, որպէս պատիւ կը բերեն իւրեանց զգացմանց նրբութեան և հոգւոյ ազնուութեան, նոյնպէս և մեծ պատիւ կը բերեն իւրեանց ազգին։

ԱՆԾԱՆՕԹ ՆԿԱՐԻՉ ՄԸ

ՏՈՔԹ. ՃԻՎԱՀԻՐՃԵԱՆ

Գաւառաց մէջ շատ տարիներ քաղաքային բժշկութեան պաշտօնն յաջողապէս վարելէ յետոյ, այժմ Կ. Պոլիս հաստատուած է, և իւր բնակարանն (ի Վլանկա, Յունաց Ս. Թորոս եկեղեցւոյ կից.) հիւանդներ կ'ընդունի ձրիապէս՝ չորեքշաբթի արտաքին հիւանդութեանց համար, և շաբաթ օրերքին հիւանդութեանց համար, մինչեւ կէս օր. Վկայեալ աղքատ հիւանդաց վրայ վիրաբուժական գործողութիւններն եւս ձրի կը կատարէ. Շաբաթուն միւս օրերը մինչեւ կէս օր հիւանդ կ'ընդունի, մասնաւորապէս ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնք, մանկաբարձութիւն, և վիրաբուժական գործողութիւնք—քարահանութիւն, խեղաբուժութիւն, լուսնոտութիւն, են. որոց վրայ յատուկ փորձառութիւն ունի.

58 16—20

Ա.Զ.Դ.

Մայրաքաղաքէս մեկնման մը առթիւ, վարձու տուն մը կայ կարասեօք կամ առանց կարասիքի ի Սամաթիա, կայարանի հանդէպ, ծովեզր, ունի 8 սենեակ, պարտէզ, հոր և ջրհեղ։

Դաշնակ մը ինչպէս նաև կարասիք ծախու են։

Դիմել Ղալաթիա [illegible]

290 3—8

ԴԻՐՔԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Որ իւր արհեստը Եւրոպի Եւրոպացի առաջնակարգ գերձակներու քով կատարելագործած է, այս անգամ ուղղակի Եւրոպայէն բերել տուած է ընտիր կերպասներ, եւ կը գտնուի Գալաթ-Գարու Ալաւորիական Լոյս ընկերութեան գործատեղւոյն վրայ իւր Թիւ 4 սենեակը. Իւրն գինոց պատասխանատու անձինքը թէ վայելուչ ձեւի, թէ հաստատուն կարի և թէ չափաւոր գնոց մասին կը գոհացնէ.

284 4—10

ՀԱԶՈՒԱԴԻՊ ԱՌԻԹ

ԲՐԻՏԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏԱՐԱՆ ՉԷՄԲԸՐՍԻ

ENCYCLOPÆDIA

Այս գերազանց գործ, որ տեսակին մէջ առաջնակարգ կը հանդիսանայ, 10 հաստատակազմ հատորներէ բաղկացեալ է, մաքուր թղթի վրայ գեղեցիկ մանրատառ տպագրութեամբ, իւրաքանչիւր էջ երկու սիւնակի բաժնուած, աշխարհագրական, բնապատմական, գեղարուեստական և այլ ընտիր ընտիր պատկերներով, գծագրութեամբք և նշանաւոր մարդկան կենդանագրերով ու ձեռագրերով զարդարուած, և կը պարունակէ աւելի քան 27,000 յօդուած, 8,320 մեծադիր էջերու վրայ. Պատմական, հնախօսական, աշխարհագրական, գիտական, ազգագրական, մատենագրական և թէ՛ գեղարուեստից թէ հասարակ արհեստից վերաբերեալ խնդիրք, գործք և գործիչք առաջնակարգ ձեռնհասութեամբ օժտեալ հեղինակաց գրչին ներքեւ պարզուած և լուսաբանուած են սկովտական հանճարի այս գեղեցկագոյն ու ճոխագոյն արտադրութեան մէջ.

Մասնաւոր պատճառաւ մը ի վաճառ հանուած է այս գործէն օրինակ մը. Տասն հատորներն ալ մաքուր վիճակի մէջ. Վերջին գին՝ հինգ անգլ. ոսկի. Դիմել առ Տէօքմէճեան էֆէնտի. ի տպարանի Արեւելք լրագրոյ.

ՄԻՇՏ 10 ՂՐՈՒՇ

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՑՑԵՔԱՐՏԻ

(Ամէն լեզուաւ)

Ֆրանսական ընտիր թուղթ. Այցետոմսի յատուկ նուրբ եւ սիրուն գրեր. Ազնիւ ճաշակ. Մաքուր եւ խնամեալ աշխատութիւն:

Դիմել

ի Տպարանն Գ. Պաղտասարեան

Յակոբեան խան, Կ. Պոլիս:

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Էլվիւմ անպարը իչուն մեվգուտ մինդաշտաոյա գծնոյան նիրմի պէշ պին արչըն ճէխիսուէն գրըղ պին արչըն ճէխիսէ դասար լաճիվէրա նէփէր շուհաարըն քեաուննի սանինին նիրմի պիրինճի փազար կիւնի միւնագասաը իճրա օլունարագ ֆիյաթը տաիրէնին իչինէ էլվերէճէք տէրէճէյէ կէլուր իսէ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէյ նիրմի իքինճի կիւնի տաիխի նիւցուն պէչ թէնզիյաթը գապուլ օլունաճագընտան իթտայնա Թալիպ օլանլարըն մազգուր Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուժուժիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

18 քեանունի սանի 1890 210
Նօ. 9 1—2

ՈՅԺ ԵՒ ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ

Ժիրոտէլի մաքրողականք, Վ իչիի բաղկայի մը մեծութեամբ չիրակու բաժնուած, մաքրողական և զովացուցիչ նշանաւոր յատկութիւններ ունի. թէ՛ ծծուին և թէ՛ ուտուին, այդ տեսակ ... չերակը ... աուրչերէն մ'են գժուարահամ կանանց և փափուկ տղայոց համար. ... մարդիկ, ... ծերունիք, նաեւ ... փորձնելը պարտին զայն ... գործածել։ Մաղձոտ, Արեան բորբոքումներ, Գնդութիւնք, Գլխու ցաւեր քիչ ժամանակի մէջ կ'անհետանան. Ժիրոտէլի Մաքրողականք կը գտնուի ամէն դեղատանց մէջ. Տուփը կը պարունակէ 18 անգամի համար գեղ և ի Ֆրանսա կ'արժէ 1·50 ֆրանք. Նկեւ չեր իբր նմոյշ կը զրկուին ամէն խնդրողներուն, որք գիմեն առ Գ. Ժիրոտէլ, ի Սէն-Մէնէհուլ (Ֆրանսա) ի Կ. Պոլիս ... ... — ... — Թ.Ք. ... — Թ... — ... — Ս. Մէլիքի — Ա. ... — Արեւ... — ի Պոլիս՝ ... և Ընկ.

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լօնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

Ֆ|ՒՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 6

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունինք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888 » 5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » » » 12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։
Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև Թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է նւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք
Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Եօուկիատիս խան. 11

ԾԱՆՕԹ. — Տեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն.

MARQUE DEPOSÉE — THE ECONOMIQUE

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌ

Կ. ՏԱՎՐՈՒՍԵԱՆ և Ց. ԽԱԱՑՈՒԼԵԱՆ

10 Ճէլոպ-պէյ խանի տակը 10

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ ԵՒ ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ

ԸՆՏԻՐ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀ ԹԷՅԵՐ

Վաճառատունս իւր հաստատութենէն ի վեր իւր ուղղութեամբ, պատուաւորութեամբ և անխարդախ գործառնութեամբ ստացած համբաւ, թէ գաւառներու մէջ և թէ յատուկ խիստ շատ յաճախորդներ գտած է։

ՎԱՃԱՌՈՒՈՂԻ՝ ՄԵԾ ԵՒ ՓՈՔՐ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԳԻՆԵՐԸՆ ՓԱՀՈՐ 52

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

[illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
[illegible]	7718	[illegible]	4841
[illegible]	7718	[illegible]	4035
[illegible]	7391	[illegible]	2074
[illegible]	7269	[illegible]	2008
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2393
[illegible]	5517	[illegible]	2160
[illegible]	4009	[illegible]	2346
[illegible]	4557	[illegible]	2144
[illegible]	2149	[illegible]	1899
[illegible]	1876	[illegible]	1855
[illegible]	1614		

[illegible] Լիվրբուլ [illegible]

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ք. ՃՈԼԻ [illegible]
Thomas C. Joly
Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան, Ղալաթիա 196

Ատենադպիր Օ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԺՈՐԺ ԷՖԹԻՄԻԱՏԻՍ

Պոլիս Աչըր Էֆէնտի խանի ներքեւ Թիւ 17

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀՈՎԱՆՈՑՆԵՐՈՒ

Հովանոցներու յատուկ Օ ԲՈՊԼՆԱՌՆ մթերանոցի հիմնադիրը, Պ. Ժորժ Էֆթիմիատիս, կը ծանուցանէ իւր բազմաթիւ յաճախորդաց և պատուարժան հասարակութեան թէ Աչըր Էֆէնտի խանին ներքեւ գտնուած իւր Թիւ 15 մթերանոցն, ամբողջ ապրանքներով ուրիշի փոխանցած և նոյն խանին ներքև Թիւ 17 վաճառատունը բացած է։ Այս նոր վաճառատան մէջ կը գտնուին թէ՛ արանց և թէ կանանց համար ամէն տեսակ մետաքսեղէն ու բրդեղէն հովանոցներ, բրդեայ գուլպաներ, փողկապներ, Թաիգօ տարատներ, ձեռաց սրբիչներ, անձեռոցներ, Թաշկինակներ և այլ այդ կարգի ապրանքներ, բոլորն ալ խիստ գիւրամատչելի գիներով։ 44

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

211. Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամէն տեսակ գեղեցիկ կօշիկներ Փրանսական նիւթերով և Փրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համեմատ։

Պատրաստուած կօշիկները հետեւեալ վերջին գիներով կը վաճառուին։

Պոթին կոշիկ	դրշ 95	Պալատական կոշիկ դրշ	45
Պոթին	» 68	կանանց մուճակ	» 40
Մոյկ	» 150	կանանց սկարբին	» 45
Սկարբին	» 52		

(291)

ՀԱՐՄԱՆԵԱՆՆ ԾԱՂԿԱՋՈՒՐ

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՑԻՉ, ՄԱՔՐՈՂ ԴԻՄԱՑ, ՄԻՏԻ ԾԱՂԿԱՋՐԻՆ ՄԻՏ ԹԱՐՄ։

Ընդունուած մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամէն հեղանիւթերէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելուն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի իսկոյն որ երեսը, վիզը, Թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անույշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ. հանդերձ չուչանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Այսպիսի գրգռիչ յատկութիւնները մը հանդարտեցնէ։ Ընչեա կ'ընէ մորթի սեւուը, երեսի և ձեռքի ցաները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամէն բրտութիւն և թխութիւն։ Եւ այս ամէն բանով անկարելի կ'ըլլայ մասնաւոր թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Soutnampton Row). Նույն ալ Բարիզ ու Նիւ Եօրք։ Կը վաճառուի սափրիչներու, անույշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Կը վաճառուի ձև և Ն. Քանյիւր եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 433 Մեծ փողոց Բերա, [illegible], Ղալաթիա, Եիւսէք Քալտրըմ 95 և 97. Քիւչիւքեան դեղարանը քով 77 [illegible] — 31 [illegible] և 168 Մեծ փողոց Բերայի, և Իզմիոնի քով Բերա Մեծ փողոց Թիւ 428։ 16

THE CROWN PERFUMERY COMPANY

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՆԻՒԹԵՐ ՏԻՐԱՆՔ ԼՈՆՏՈՆԻ «ԹԱԳ» ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

[illegible]

ԹԵՆԱԿ, ԼՈՒՏ (Թէնէյի փոշի)	[illegible]
ԼՈՒՏ ԼԻՄՈՆԷԴ (Մանիչակ ամոլոգ)	[illegible]
ԼԻՒԻ ՕՎ, ՏՀՕ ԼԱՒԵՏ (Հոտ Հովացող)	[illegible]
ՀՈՒԱՅՆ ՍՈԶ (Լցնելու վարդ)	[illegible]
ԳՐԵՅ ԷՅԿԸ, ՊԼՈՍՈՄ	[illegible]
[illegible]	[illegible]

[illegible]

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԶՈՒԻՐԱԿԱՆ ԴՈԼՈՆԻՆ ՋՈՒՐ. [illegible]

ՕՐԱՆԺ ՓՈՒՆ ԳԻՆԹԻ ՀԱՄԱՐ. [illegible]

[illegible]

Իւր վաճառուած [illegible] Կ. Պոլսոյ միակ ընդհ. Գործակալն ԼԵՄՈՒԵՆՏ ԴԱՐՈՒԻՆԱ
62 Անզլիական Ընկերութեան Դեղարան Թիւ 95 և 97, Եիւքսէք Գալտըրըմ, Թրամուէյին կայարանին մօտ, Վոյվոտայի պահականոցին կից։

L'ԱՎԵՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ — L'AVENIR DES FAMILLES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՍՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ

ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

61, ՌԻՇԻՒԷԼԻՔ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ 61 (ՖՐԱՆՍԱ)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	ՄԻԱՅՆ ՅԱՅՍՄ ՆԱՄ Վ. ԱՐՄՈՒՆՔ
80.000.000 Ֆրանք	1.500.000 Ֆրանք

L'ԱՎԵՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, որոց զարգացում մ'ունեցած է. Իր նպատակն է օրինաւոր գործառնութեան մէջ վերակազմել դրամագլուխն։

Ընկերութեան գործառնութիւնք բազմաթիւ են, ինչպէս չորժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կարեւոր դրամագլխոց մը վերակազմութիւն, երաշխաւորութիւնք և Գլխաւոր փոխառութեանց և Տարոնտրաութեանց և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտ, ծերութեան համար կենսաթոշակ [illegible] այն ամէն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն. Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1881 Յունուար 1 էն։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս Էֆէնտի Աստուրեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40 Պահչէ Գաբու, Պոլիս։ 42

ՄՈԴԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մ'է այս 'ազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ որ և է նիւթի գործածութեան կամ լուացքի,

ՇԱՏԻԱՆԱԿԱՆ ԱԳՈՅՆԻ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Այս նոր ներկը բաղկացեալ է միայն ու մասերու և բոյսերու նիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյնի կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկին որչափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երանգը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի գերև հանել։ Կը կասեցնէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ, թեփը կ'անհետացնէ և նոր այծ կուտայ մազերուն մորթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԿԵՐՊԸ

Սրուակը երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ պզտիկ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած բամբակով հեղուկը մազերուն վրայ անցունել զոյն, ինչպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Այս գործը բաղ պէտք ըլլայ մինչեւ որ հեղուկը չորցնայ։ Բոլոր ազերը մէկ հեղուկով, սանտրը մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այդ համար մէկ անգամը գտած որ մազերուն գոյնը ձեռք բերուած է, գոյն աւելի Թուխ կ'ըլլայ։ Անէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար։ Պէտք չէ գլուխը լուալ գործածութենէն առաջ կամ ետքը։ Բնականաբար վերջէն դէմքն և ձեռները լուալու է ու ի զգուշութիւն։

ԾԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործածութենէ ետք, գլուխը ուլալու է քիչ մը սոդայով, որովհետև գլուխէն [illegible] ներկին մէջ թեթեւապէս թըթուտ ասրունք մը, և ուզուած պզտիկութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵՂԾԻՔԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԼՐԱՈՒՆԾ ԳԻՐՈՒԱՆՆ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտա, Պալըգճըլարի քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլի Թրամուէյին, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։

Ըստ որում մայրաքաղաքիս վաճառականներէն ոմանք, տեսնելով այն յաջողութիւնը զոր Ռուսական քաուչուկէ մուճակները (լաստիք) կը վայելեն վերջին երկու տարիներս՝ իրենց վայելչութեամբ և հաստատութեամբ, այս տարի բերել տուած են ուրիշ երկիրներէ մուճակներ, որք կը կեղծեն ոչ միայն ներքսին վրայ դրուած կնիքներու ձեւերն և գոյներն, հապա նաև կարմիր եռանկիւնը, պարտանելին կը համարիմ հասարակութեան ուշադրութիւնն հրաւիրել այս կեղծերուն վրայ, ի վերեւ ներկայացնելով ռուսական մուճակներուն ճշմարիտ նշաններուն օրինակներն, որպէս զի Ռուս և Ամերիկեան Ընկերութեան արտադրութիւնը, որոյ միակ ներկայացուցիչն եմ յԱրեւելս, չշփոթուին յիշեալ կեղծերուն հետ։

Կարելի է Ռուսական ՃՇՄԱՐԻՏ ՄՈՒՃԱԿՆԵՐԸ գնել իմ վաճառատանէս, Մէյտանճըք փողոց, Թիւ 54 և 56 (Պոլիս) և հետեւեալ վաճառատուններէն.
Կ. Պոլիս, 8 Նոյեմբեր 1889 ԷՄ. ՄԻՐՃԱՆՈՖ
1. Միլ է Էօն Արդիքըլ, Պահչէ Գաբու, Թիւ 21
2. Իգիտօր, Մեծ փողոց Բերայի, Թիւ 433
3. Վէնդուրա եղբարք, Եիւքսէք Գալտըրըմ, 633.
Ծան. Գնուած ատեն ուշադրութիւն ընել թէ յիշեալ նշանները կան մուճակներուն վրայ։ 45

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՏԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Գէօյիւք Միւլէթ խան, միջազգային Թղթատարատան վրայի յարկը

Այն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամէն տեսակ ճերմակեղէններ, կանանց համար կրկնոցներ, աղջկանց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, բոռոլներ, օժիտի համար ճերմակեղէններ, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, Թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքները կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ, նմանապէս Անգլիոյ, Իտալիոյ և Եւրոպական ուրիշ երկիրներէ ևս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն փութով։ Թէ փոխարէնք փոխանակագրով և կամ Թղթատարական գրասենեակի միջոցաւ։

Չը հանուած ապրանքները ետ կ'առնուին և տակը ետ կը դառնայ յիշեալ փոխադրութեան ծախքը։ 101